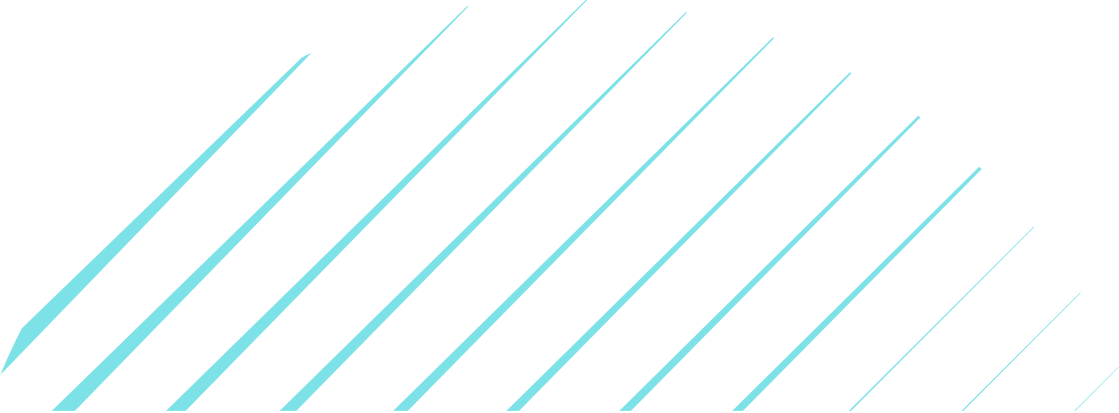

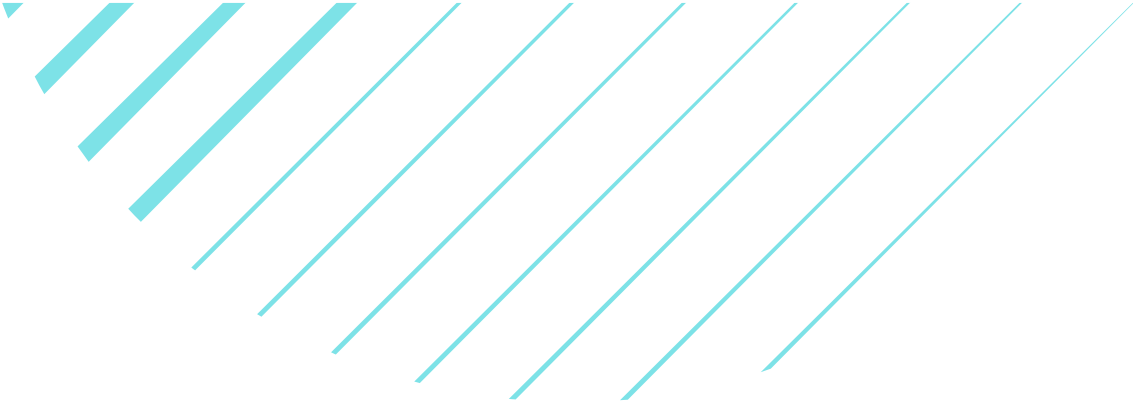

Druk Nr

z dnia

Sprawozdanie z realizacji
PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
w ŁODZI na LATA 2021 – 2023
za 2023 rok

Sprawozdanie przygotowała
dr Katarzyna Roszak

Łódź 2024

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
1. Model Sprawozdania Programu Wspierania Rodziny w Łodzi na lata 2021-2023 za 2023 rok.....	4
2. Analiza wsparcia rodzin.....	7
2.1. Cel 1. Wsparcie w zakresie rozwoju systemu opieki nad rodziną i dzieckiem	7
2.1.1. Wsparcie w zakresie dożywiania	7
2.1.2. Wsparcie w zakresie potrzeb mieszkaniowych.....	8
2.1.3. Wsparcie w zapewnieniu odzieży	9
2.1.4. Wsparcie w zakresie ochrony zdrowia	9
2.1.5. Wsparcie materialne w zakresie realizacji obowiązku szkolnego	10
2.2. Cel 2. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze wsparcia, w tym pomocy asystenta rodziny i dostępu do specjalistycznego poradnictwa.....	13
2.2.1. Wspieranie poprawy sytuacji ekonomicznej rodzin	13
2.2.2. Zwiększenie umiejętności wychowawczych rodziców/opiekunów	14
2.2.3. Wspieranie zdrowia psychofizycznego rodziców i dzieci - Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025.....	19
2.2.4. Wspieranie edukacji, uczestnictwa	22
w kulturze i wypoczynku	22
2.2.5. Wspieranie budowania poczucia bezpieczeństwa i pomoc członkom rodzin w rozwiązywaniu problemów	23
Harmonogram Wydatków.....	26
Rekomendacje.....	37

WSTĘP

Zgodnie z zapisem art. 179. I. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2023 poz. 1426 ze zm.) wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny¹ oraz przedstawia potrzeby wynikające z wykonania zaplanowanych zadań. Przedkładane sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Łodzi na lata 2021-2023 za 2023 r. stanowi rezultat wdrażania przez podmioty partycypujące Zarządzenia nr 4423/VIII/20 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 24 czerwca 2020 r. w sprawie powołania Zespołu ds. „Programu Wspierania Rodziny w Łodzi na lata 2021-2023”, którego zadaniem jest koordynowanie działań wspierających na rzecz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze w odniesieniu do art. 176 pkt I ww. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Działania podejmowane w zakresie wspierania rodziny obejmują następujące cele:

I. ROZWÓJ SYSTEMU OPIEKI NAD RODZINĄ I DZIECKIEM

Wyznaczony segment obejmuje działania instytucji ukierunkowane na pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka, w tym wspieranie

¹ Zgodnie z zapisem art. 6 pkt.14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2021 poz.2268 ze zm.), rodzina to osoby

zadań związanych z zaspokojeniem podstawowych potrzeb życiowych.

II. ZAPEWNIENIE RODZINIE PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE WSPARCIA, W TYM POMOCY ASYSTENTA RODZINY I DOSTĘPU DO SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA

Wyznaczony obszar integruje działania mające na celu poprawę funkcjonowania rodziny.

Do prac nad Programem powołani zostali przedstawiciele takich instytucji jak: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w Departamencie Polityki Społecznej UMŁ, Wydział Edukacji w Departamencie Pracy, Edukacji i Kultury UMŁ, Zarząd Lokali Miejskich, Centrum Świadczeń Socjalnych w Łodzi, Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi, Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Do udziału w Zespole powołano także przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Koordinatorem „Programu” jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, który

spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

w partnerstwie z podmiotami powołanymi Zarządzeniem nr 7556/VIII/21 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 22 czerwca 2021 roku, wdraża i monitoruje realizację Programu.

Niniejsze sprawozdanie nie wyczerpuje całości podejmowanych działań w zakresie wsparcia dla rodzin, ale stanowi relację na temat zadań podejmowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w kooperacji z podmiotami miejskimi i organizacjami pozarządowymi. W zakresie pracy z rodziną sprawozdają także w obszarze własnych kompetencji Wydział Pieczy Instytucjonalnej i Świadczeń MOPS w Łodzi oraz Centrum Administracyjne Pieczy Zastępczej w Łodzi.

1. MODEL SPRAWOZDANIA PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W ŁODZI NA LATA 2021-2023 ZA 2023 ROK

Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 obejmuje dwa obszary działań, w ramach których relacjonuje się o dostarczonym wsparciu, tj.:

1. ROZWÓJ SYSTEMU OPIEKI NAD RODZINĄ I DZIECKIEM.

2. ZAPEWNIENIE RODZINIE PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE WSPARCIA, W TYM POMOCY ASYSTENTA RODZINY I DOSTĘPU DO SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA.

W zakresie celu pierwszego zapewniano wsparcie dla rodzin wymagających pomocy w zaspokojeniu potrzeb na poziomie co najmniej minimum egzystencji. Adresatami podejmowanych działań były osoby dorosłe jak i dzieci. Oferentami wsparcia były głównie instytucje publiczne oraz sektor pozarządowy, funkcjonujący najczęściej jako uzupełnienie działań instytucjonalnych, wspierany dotacjami publicznymi i pozyskujący fundusze we własnym zakresie.

W ramach wspierania rodzin w omawianym zakresie uwzględniono następujące działania:

1. POMOC W ZAPEWNIENIU WYŻYWIENIA PRZEKAZYWANA W FORMIE OPŁAT ZA POSIŁKI W SZKOLE, PRZEDSZKOLU, PACZEK ŻYWNOŚCIOWYCH LUB ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA ZASPOKOJENIE POTRZEB.
2. POMOC NA ZAPEWNIENIE WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH, W TYM WSPARCIE W POKRYWANIU KOSZTÓW UTRZYMANIA MIESZKANIA, ZAPEWNIENIA ODPOWIEDNIEGO METRAŻU LOKALU I ODPOWIEDNICH WARUNKÓW SANITARNYCH, WYPOSAŻENIA LOKALU, REMONTU, W TYM DOSTĘPU DO MEDIÓW.
3. POMOC NA ZAKUP ODZIEŻY ODPOWIEDNIEJ DO PÓR ROKU, W TYM DOSTOSOWANEJ DO FORM AKTYWNOŚCI DZIECI.
4. POMOC W ZASPOKOJENIU POTRZEB DOTYCZĄCYCH OCHRONY ZDROWIA - ZAKUP

LEKÓW I PODSTAWOWYCH ŚRODKÓW HIGIENY OSOBISTEJ.

5. POMOC MATERIALNA W REALIZACJI OBOWIĄZKU SZKOLNEGO.

W ramach celu drugiego, zapewniano wsparcie mające na celu wzmocnienie roli i funkcji rodziny, w tym podniesienie kompetencji rodzin do lepszego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej. System wsparcia miał na celu wzmocnienie zdolności rodzin do konstruktywnego wypełniania ról rodzicielskich, a tym samym zwiększania szans dzieci do pozostania w ich naturalnym środowisku wychowania. W ramach wspierania rodzin w omawianym zakresie uwzględniono następujące działania:

1. WSPIERANIE POPRAWY SYTUACJI EKONOMICZNEJ RODZIN, T.J.:

- udzielanie wsparcia w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych, w tym szkolenia specjalistyczne,
- kształtowanie umiejętności zarządzania budżetem gospodarstw domowych,
- pomoc w redukowaniu zadłużeń finansowych,
- ekonomiczne gospodarowanie środkami.

2. ZWIĘKSZENIE UMIEJĘTNOŚCI WYCHOWAWCZYCH RODZICÓW/OPIEKUNÓW

- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców,

- dostarczanie wiedzy w zakresie kompetencji rodzicielskich,
- pomoc w budowaniu wspierających relacji,
- konsultacje specjalistyczne,
- podnoszenie jakości usług świadczonych rodzinom,
- finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

3. WSPIERANIE ZDROWIA PSYCHOFIZYCZNEGO RODZICÓW I DZIECI

- wspieranie rozwiązywania problemów osobistych rodziców i dzieci,
- psychoedukacja wspierająca zasoby indywidualne rodzica i dziecka,
- terapia indywidualna, wsparcie, konsultacje specjalistyczne i poradnictwo (depresja, uzależnienia, problemy zdrowia psychicznego i in.), edukacja,
- prowadzenie zdrowego trybu życia,
- wspieranie działań poprawiających kondycję zdrowia.

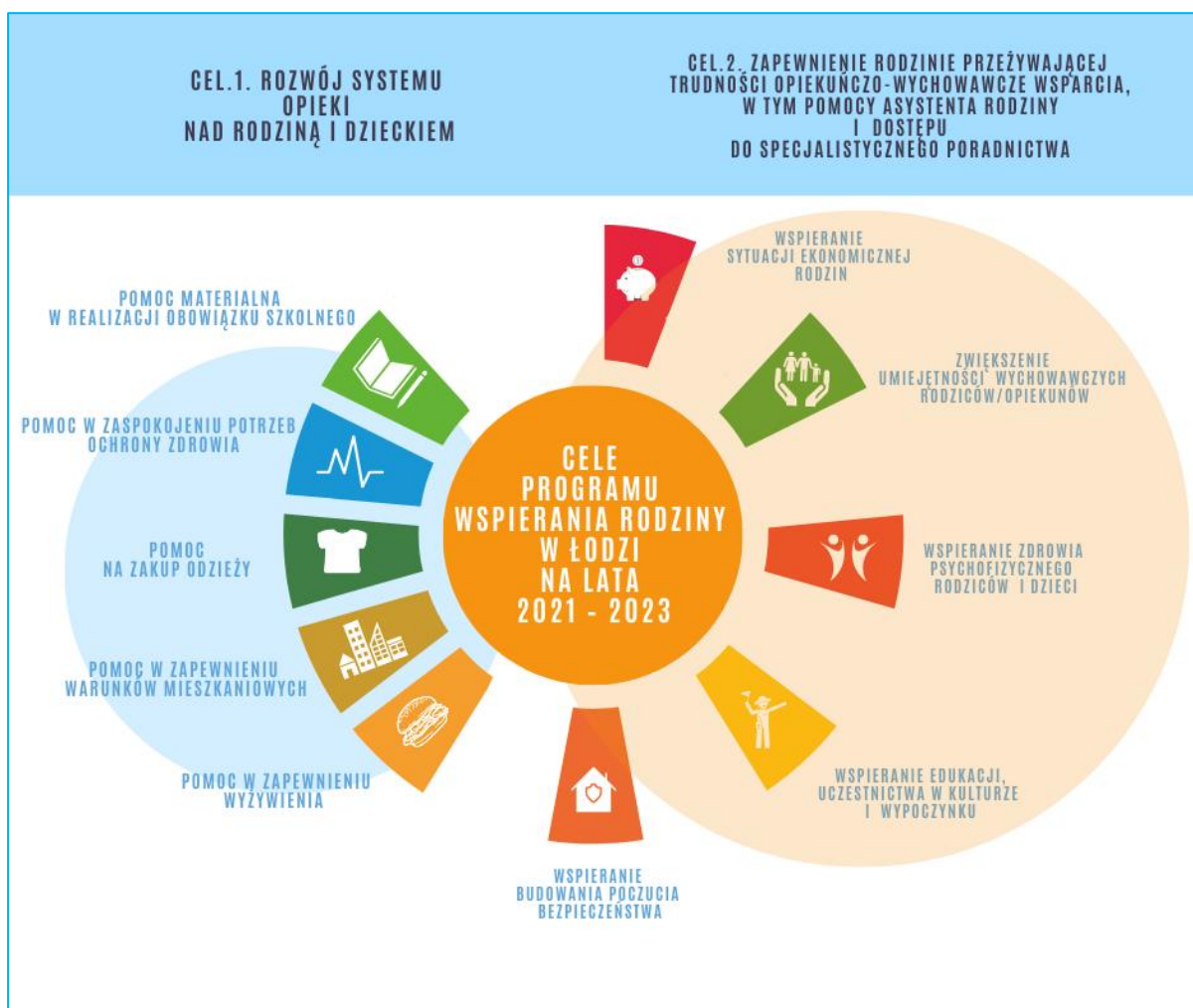
4. WSPIERANIE EDUKACJI, UCZESTNICTWA W KULTURZE I WYPOCZYNKU

- wspieranie edukacji i rozwoju zainteresowań (dzieci i dorosłych),
- wspieranie wypoczynku i rekreacji, konstruktywnego spędzania czasu wolnego,
- wspieranie udziału w obszarze kultury,
- wspieranie partycypacji społecznej,
- wspieranie działań informacyjnych i edukacyjnych.

5. WSPIERANIE BUDOWANIA POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA I POMOC CZŁONKOM RODZIN W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW

- wspieranie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- wsparcie rodzin w przezwyciężaniu trudności,
- edukowanie na temat bezpieczeństwa dzieci i dorosłych (edukacja prawna, bezpieczne zachowania, unikanie zagrożeń zewnętrznych), informowanie o miejscach wsparcia.
- wsparcie członków rodzin przeżywających trudności życiowe.

SCHEMAT NR 1.
MODEL „PROGRAMU
WSPIERANIA RODZINY
W ŁODZI NA LATA 2021 –
2023”

Źródło: opracowanie własne

2. ANALIZA WSPARCIA RODZIN

Analiza wsparcia obejmuje pomoc świadczoną dla rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze. Przekazane wsparcie miało charakter rzeczowy, w formie usług i świadczeń finansowych wypłacanych beneficjentom, a także nakładów finansowych przeznaczanych na organizację pomocy dla rodzin. Przekazane wsparcie omawiane jest w pierwszej kolejności w zakresie celu pierwszego, tj.: Rozwój systemu opieki nad rodziną i dzieckiem, mającego charakter głównie rzeczowy, oraz celu drugiego, tj.: Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze wsparcia, w tym pomocy asystenta rodziny i dostępu do specjalistycznego poradnictwa, głównie o charakterze niematerialnym.

2.1. CEL 1. WSPARCIE W ZAKRESIE ROZWOJU SYSTEMU OPIEKI NAD RODZINĄ I DZIECKIEM

Zakres wsparcia w ramach rozwoju systemu opieki nad rodziną i dzieckiem obejmował pięć obszarów działania, tj. pomoc związaną z zapewnieniem wyżywienia, warunków mieszkaniowych, pomoc na zakup odzieży, wspieranie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia oraz pomoc materialna w realizacji obowiązku szkolnego.

2.1.1. WSPARCIE W ZAKRESIE DOŻYWIANIA

Realizacja pomocy rodzinom w formie dożywiania to kontynuowanie wieloletniego programu pt.: „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” zastąpionym rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 przyjętego uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Realizatorem zadania był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w zakresie finansowania świadczeń dla dzieci w przedszkolach i szkołach oraz osób dorosłych wraz z organizacjami pozarządowymi organizującymi wydawanie posiłków w jadalniach i kuchniach społecznych.

W 2023 ROKU PRZYZNANO 52 866 ZASIŁKÓW CELOWYCH PRZEZNACZONYCH NA ZAKUP ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH DLA 7 795 OSÓB, KTÓRE OBJĘŁY ŁĄCZNIE 12 311 OSÓB W RODZINACH.

PRZYZNANO POMOC W FORMIE RZECZOWEJ, W RAMACH PROGRAMU OSŁONOWEGO, TJ. WYDANO DECYZJE O SKIEROWANIU DO

JADŁODAJNI DLA 2 194 OSÓB, CO STANOWI 1 320 RODZIN W TYM 4 440 OSÓB W RODZINACH, KTÓRE POBRAŁY 208 945 POSIŁKÓW.

Z KOLEI Z JADŁODAJNI I KUCHNI SPOŁECZNYCH W 2023 ROKU SKORZYSTAŁY 293 OSOBY, KTÓRE POBRAŁY 69 631 PORCJI CIEPŁYCH POSIŁKÓW.

DODATKOWO 1 913 DZIECI W SZKOŁACH SKORZYSTAŁO Z 208 945 POSIŁKÓW.

UZUPEŁNIENIEM REALIZACJI WSPARCIA W ZAKRESIE POMOCY NA ZAKUP WYŻYWIENIA BYŁO WYDAWANIE PACZEK ŻYWNOŚCIOWYCH PRZEZ PUNKT POMOCY CHARYTATYWNEJ W ŁODZI, GDZIE W 2023 ROKU WYDANO 2 560 paczek dla 2 080 osób/gospodarstw domowych.

2.1.2. WSPARCIE W ZAKRESIE POTRZEB MIESZKANIOWYCH

Zapewnienie potrzeb mieszkaniowych to wsparcie w partycypowaniu w kosztach utrzymania lokalu, zapewnienia odpowiedniego metrażu, warunków sanitarnych i dostępu do mediów. W aspekcie celu dotyczącego rozwoju systemu opieki nad rodziną i dzieckiem, pomoc ma charakter materialny i regulowany jest zarządzeniami Prezydenta Miasta, które ustala dostęp do świadczeń dla mieszkańców miasta i ich rodzin. Formy wsparcia:

- *dodatek mieszkaniowy*

Wsparcie w zaspokojeniu podstawowych potrzeb związanych z utrzymaniem mieszkania był realizowany poprzez udzielanie pomocy finansowej przeznaczonej na opłacenie wydatków

związanych z zajmowanym lokalem mieszkalnym. Centrum Świadczeń Socjalnych w Łodzi na wnioszek osoby zainteresowanej wydało decyzje w formie przyznawania i wypłacania dodatku mieszkaniowego. Uzyskanie tego wsparcia zależało od spełnienia przez wnioskodawcę i osoby współgospodarujące ustawowych warunków, regulowanych ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335).

W 2023 ROKU Z POMOCY FINANSOWEJ W FORMIE DODATKU MIESZKANIOWEGO SKORZYSTAŁO 8 939 GOSPODARSTW DOMOWYCH. CENTRUM ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH W ŁODZI WYPŁACIŁO MIESZKAŃCOM MIASTA DODATKI MIESZKANIOWE NA KWOTĘ 30 205 570,71 ZŁ, Z TEGO KWOTA 11 550 606,14 TO DODATKI WYPŁACANE RODZINOM Z DZIEĆMI (ZADANIE W CAŁOŚCI REALIZOWANE ZE ŚRODKÓW GMINNYCH).

- *dodatek energetyczny*

W 2023 roku realizacja dodatku energetycznego nie była realizowana przez Centrum Świadczeń Socjalnych w Łodzi.

- *programy osłonowe dla najemców i użytkowników lokali mieszkalnych*

W 2023 roku programy osłonowe dla najemców i użytkowników lokali mieszkalnych realizowane były na podstawie Uchwały nr LXX/2108/22 z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Łodzi na lata 2023 - 2030. W ramach programu dotyczącego odpracowania zadłużenia lokalu na podstawie Zarządzenia nr 96/2024 Prezydenta

Miasta Łodzi z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie wprowadzenia możliwości spłaty zadłużenia z tytułu opłat za korzystanie z lokali mieszkalnych stanowiących mieszkaniowy zasób Miasta Łodzi w formie świadczenia rzeczowego -

PODPISANO 126 POROZUMIEŃ W SPRAWIE SPŁATY ZADŁUŻENIA W FORMIE ŚWIADCZENIA RZECZOWEGO NA KWOTĘ 1 052 632,13 ZŁ.

OD 2015 ROKU DO DNIA 31 GRUDNIA 2023 ROKU 731 OSÓB ODRACOWAŁO KWOTĘ 3 800 000,00 ZŁ.

W 2023 ROKU NA PODSTAWIE UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ NR XLVII/1449/21 Z DNIA 25 SIERPNIA 2021 ROKU W SPRAWIE OKREŚLENIA SZCZEGÓŁOWYCH ZASAD, SPOSOBU I TRYBU UMARZANIA, ODRACZANIA LUB ROZKŁADANIA NA RATY NALEŻNOŚCI PIENIĘŻNYCH MAJĄCYCH CHARAKTER CYWILNOPRAWNY, PRZYPADAJĄCYCH MIASTU ŁODZI LUB JEGO JEDNOSTKOM PODLEGŁYM, WARUNKÓW DOPUSZCZALNOŚCI POMOCY PUBLICZNEJ W PRZYPADKACH, W KTÓRYCH ULGA STANOWIĆ BĘDZIE POMOC PUBLICZNĄ ORAZ WSKAZANIA ORGANU UPRAWNIONEGO DO UDZIELANIA TYCH ULG PODPISANO 745 UGÓD W SPRAWIE SPŁATY ZADŁUŻENIA W RATACH NA KWOTĘ 18 930 693,70 ZŁ ORAZ UMORZONO ZADŁUŻENIA 22 OSOBOM. W 2023 ROKU PODPISANO ANEKS DO UMOWY W SYTUACJI 37 OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY OBNIŻKĘ Z TYTUŁU NISKICH DOCHODÓW; 6 OSÓB DOKONAŁO ZAMIANY LOKALU MIESZKALNEGO

NA MNIEJSZY, KTÓREGO KOSZT UTRZYMANIA (W TYM CZYNSZ) BYŁ DLA NICH OPTYMALNY I 22 OSOBY DOKONAŁY ZAMIANY LOKALU Z KONTRAHEM, KTÓRY SPŁACIŁ ZADŁUŻENIE.

2.1.3. WSPARCIE W ZAPEWNIENIU ODZIEŻY

Zapewnienie potrzeb w zakresie wydawania odzieży zapewniał Punkt Pomocy Charytatywnej prowadzony przez Caritas Archidiecezji Łódzkiej, stanowiąc wartościową pomoc dla osób i rodzin zarówno z gospodarstw domowych o niskich dochodach i tych, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Beneficjentami pomocy były zarówno osoby samotne, bezdomne, ale także rodziny ujawniające problem w zaspokojeniu podstawowych potrzeb, w tym wielodzietne i niepełne. Proponowana pomoc rzeczowa udzielana była po rozpoznaniu sytuacji życiowej, zapewniała dostarczenie niezbędnego ubrania, artykułów chemicznych, sprzętu gospodarstwa domowego, artykułów żywnościowych.

W 2023 ROKU WYDANO 700 PACZEK DLA 980 OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH, ZAWIERAJĄCYCH ARTYKUŁY PRZEMYSŁOWE, ŚRODKI HIGIENY OSOBISTEJ, OBUWIE, ODZIEŻ, ARTYKUŁY GOSPODARSTWA DOMOWEGO.

2.1.4. WSPARCIE W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA

Korzystanie z nieodpłatnych usług ochrony zdrowia, zakupu leków, zakupu podstawowych środków higieny osobistej w ramach realizacji programu „Apteka Komunalna” nie odbywało się w 2023 roku w związku z Zarządzeniem NR I/2023 Dyrektora MOPS w Łodzi z dnia 09.01.2023 r. uchylające zarządzenie w sprawie przyjęcia

w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łodzi zasad postępowania w zakresie przyznawania pomocy pieniężnej w ramach programu „Apteka Komunalna”.

2.1.5. Wsparcie materialne w zakresie realizacji obowiązku szkolnego

Zapewnienie opieki przedszkolnej oraz udzielanie pomocy na wydatki związane z realizacją obowiązku szkolnego występowało w formie:

- *stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego*, przyznawanego na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915 ze zm.). *Stypendium szkolne* może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo wychowawczej, alkoholizm lub narkomania, wychowywanie się w rodzinie niepełnej lub zdarzenie losowe.

Z kolei *zasiłek szkolny* może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Zasiłek szkolny może być przyznany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o takim charakterze, raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego. Celem pomocy materialnej dla uczniów jest wsparcie procesu edukacji i wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów wychowujących się w rodzinach o niskich dochodach.

W 2023 ROKU PRZYZNANO 1 688 STYPENDIÓW SZKOLNYCH ORAZ 114 ZASIŁKÓW SZKOLNYCH. KWOTA NA REALIZACJĘ ZADANIA WYNIOSŁA 1 158 686,35 ZŁ W TYM ŚRODKI GMINNE 145 487,39 ZŁ.

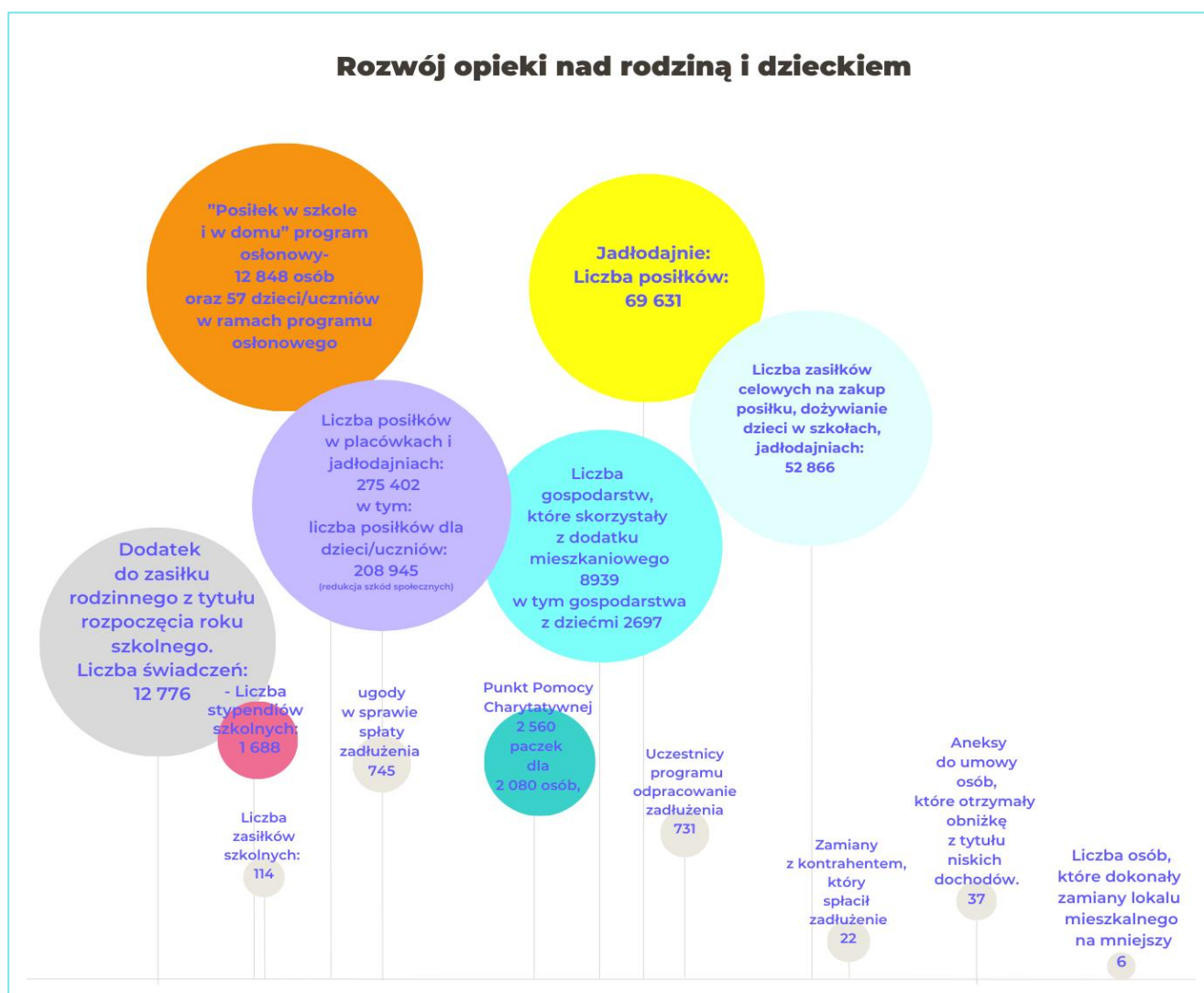
- *dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego*, przyznawanego na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 390 ze zm.). Rodzina będąca w trudnej sytuacji finansowej może ubiegać się o wsparcie finansowe na pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem przez dziecko roku szkolnego. Uzyskując prawo do zasiłku rodzinnego, rodzina taka otrzyma również dodatek przeznaczony na pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego dla dziecka, wypłacane raz w roku (najczęściej jest to miesiąc wrzesień danego roku). Dla łódzkich rodzin realizatorem tego zadania jest Centrum Świadczeń Socjalnych w Łodzi

W 2023 R. CENTRUM ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH W ŁODZI WYPŁACIŁO 12 776 ŚWIADCZEŃ W FORMIE DODATKU DO ZASIŁKU RODZINNEGO Z TYTUŁU ROZPOCZĘCIA ROKU SZKOLNEGO NA ŁĄCZNĄ KWOTĘ 1 151 159,53 ZŁ, Z TEGO KWOTA 383 621,17 ZŁ POCHODZIŁA ZE ŚRODKÓW GMINNYCH.

- *świadczenia „Dobry start” (300+)*, przyznawane na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, zadaniem którego jest wyrównywanie szans edukacyjnych uczących się

dzieci i młodzieży niezależnie od kapitału materialnego rodziny. Nie sprawozdaje się tego zadania z powodu zmiany realizatora świadczeń (ZUS).

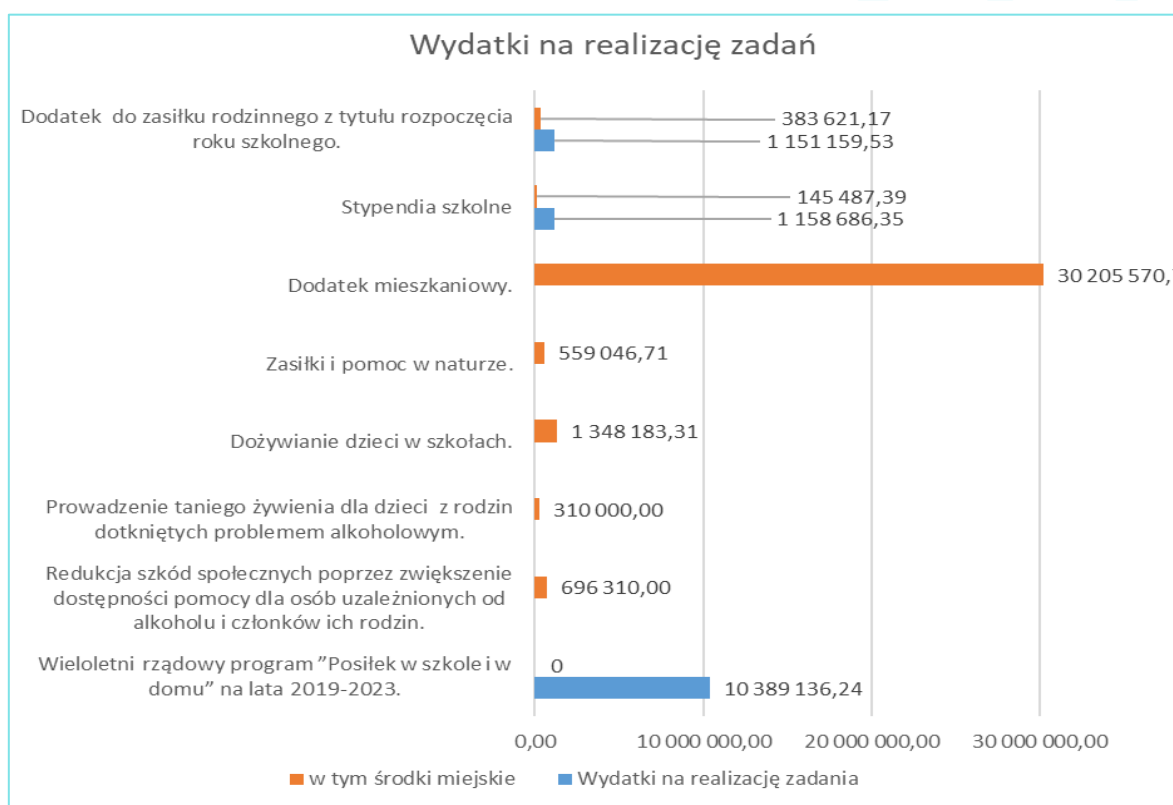
Schemat nr 2.
Wsparcie w zakresie rozwoju systemu opieki nad rodziną i dzieckiem

Źródło: opracowanie własne

Prowadzone działania w zakresie Celu I. wiązały się z ponoszeniem nakładów finansowych na ich realizację. Część programów finansowana była z budżetu państwa, a w części lub całości zadania partycypował samorząd (schemat niżej).

Schemat nr 3.
Wydatki na realizację zadań w ramach rozwoju systemu opieki nad rodziną i dzieckiem

Źródło: opracowanie własne

2.2. CEL 2. ZAPEWNIENIE RODZINIE PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZE WSPARCIA, W TYM POMOCY ASYSTENTA RODZINY I DOSTĘPU DO SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA

Zakres wsparcia specjalistycznego dla rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze obejmował pięć obszarów działań dotyczących: poprawy sytuacji ekonomicznej rodzin, zwiększenia umiejętności wychowawczych rodziców i opiekunów, zdrowia psychofizycznego, edukacji, uczestnictwa w kulturze i wypoczynku oraz budowania poczucia bezpieczeństwa. Pomoc rodzinom w omawianych obszarach polegała na udzielaniu wsparcia psychologicznego, informowania, podnoszenia kompetencji, edukacji i organizowania bezpiecznego środowiska dla

członków rodzin w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa. Wsparcie najczęściej występowało w formie specjalistycznych konsultacji.

2.2.1. WSPIERANIE POPRAWY SYTUACJI EKONOMICZNEJ RODZIN

Działania mające na celu poprawę sytuacji ekonomicznej rodzin skoncentrowane były na organizowaniu wsparcia w zakresie funkcjonowania na rynku pracy w tym zwiększania szans na znalezienie i utrzymanie zatrudnienia, ekonomiczne gospodarowanie środkami finansowymi i szeroko rozumianą aktywizację zawodową.

a. Reintegracja zawodowa i społeczna w Klubach Integracji Społecznej

Aktywizacja zawodowa organizowana w ramach zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi, Klubów Integracji Społecznej, wchodzących w skład, Wydziału Wspierania Ekonomii Społecznej, polegała na prowadzeniu treningów umiejętności zawodowych z elementami doradztwa zawodowego grupowego i indywidualnego, w ramach których edukowano w jaki sposób przygotować dokumenty aplikacyjne oraz poruszać się na rynku pracy. Zajęcia odbywały się w formie warsztatów. Uczestnicy dokonywali autodiagnozy kompetencji zawodowych i w oparciu o wiedzę o potrzebach rynku pracy oraz własnych preferencji zawodowych - projektowali indywidualne ścieżki rozwoju zawodowego. Działania w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych były realizowane w ramach prac społecznie użytecznych, natomiast działania w zakresie integracji społecznej bezrobotnych były realizowane poprzez grupowe

poradnictwo specjalistyczne oraz treningi umiejętności społecznych.

W 2023 ROKU Z DŁUGOTERMINOWYCH
ODDZIAŁYWAŃ PROGRAMU
AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ
SKORZYSTAŁO 142 OSOBY.

b. Aktywizacja zawodowa poprzez uczestnictwo w Centrum Integracji Społecznej

Program aktywizacji społecznej i zawodowej w formie uczestnictwa w Centrum Integracji Społecznej kierowany był do osób uzależnionych od alkoholu (utrzymujących abstynencję). W ramach wsparcia proponowano zatrudnienie socjalne, a każdy uczestnik był zobowiązany do uczestnictwa w terapii uzależnienia od alkoholu. Równocześnie uczestnicy odbywali kursy zawodowe wspierające ich kompetencje na rynku pracy.

W 2023 ROKU Z PROGRAMU WSPARCIA
SKORZYSTAŁO 43 OSOBY.

W ramach przygotowywania kadr dla rynku zatrudnienia Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi planował przeprowadzenie szkoleń dla osób bezrobotnych w ramach kształcenia ustawicznego, mającego na celu przygotowanie zasobów ludzkich do rynku pracy, jednak pomimo prowadzonych szkoleń w tym zakresie z osobami bezrobotnymi, nie zidentyfikowano grupy dedykowanej do przeprowadzenia tego zadania na zamówienie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi.

2.2.2. ZWIĘKSZENIE UMIEJĘTNOŚCI WYCHOWAWCZYCH RODZICÓW/OPIEKUNÓW

Prowadzone działania miały na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich, miały za zadanie wspierać rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi, uczyć budowania wartościowych, wspierających relacji. Organizowane zajęcia miały także wartość edukacyjną zarówno dla rodziców jak i dla młodzieży, dostarczając wiedzy w zakresie kompetencji rodzicielskich. W ramach organizowanych zajęć udzielano konsultacji, porad oraz prowadzono zajęcia edukacyjne dla rodziców i młodzieży, tj.:

a). Edukacja zdrowotna dzieci i młodzieży

Celem prowadzonych działań wspierających było rozwinięcie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, których dzieci zostały czasowo umieszczone w pieczy zastępczej oraz rodziców zgłaszających trudności wychowawcze. Wsparcie odbywało się w formie prowadzonych warsztatów psychologicznych ukierunkowanych na rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych. Tematyka prowadzonych zajęć obejmowała zasady prawidłowej komunikacji w rodzinie, umiejętność rozwiązywania konfliktów, sposoby radzenia sobie z trudnymi zachowaniami u dzieci. Każdy z uczestników zajęć mógł skorzystać z indywidualnych konsultacji z psychologiem. Prowadzono także edukację w zakresie zdrowia i odpowiedzialnego rodzicielstwa. W zajęciach uczestniczyli zarówno rodzice, nauczyciele jak i młodzież. Z proponowanego wsparcia w 2023 roku skorzystało:

- 560 UCZNIÓW (W RAMACH 32 WARSZTATÓW EDUKACYJNO-PROFILAKTYCZNYCH),
- 201 OSÓB (10 SPOTKAŃ Z RODZICAMI I OPIEKUNAMI PRAWNYMI),
- 36 OSÓB SKORZYSTAŁO Z INDYWIDUALNYCH KONSULTACJI.

b). Zapewnienie rodzinom opieki i wsparcia asystenta rodziny oraz pomocy pedagogiczno – psychologicznej

Rodziny ujawniające problemy opiekuńczo-wychowawcze mogły korzystać ze wsparcia asystenta rodziny. Proponowana forma pomocy dedykowana była rodzinom, które pragną zwiększyć kompetencje rodzicielskie. Wniosek o wsparcie asystenta rodziny składa pracownik socjalny po ustaleniu sytuacji rodziny i wyrażeniu zgody strony. Praca z rodziną odbywała się w miejscu zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę i polegała m.in. na opracowaniu i realizacji planu pracy z członkami rodziny, konsultacji z pracownikiem socjalnym, a także z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Rodzinie udzielano wsparcie mające na celu szeroko rozumianą poprawę funkcjonowania gospodarstwa domowego, pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi, a członkowie rodziny motywowani byli do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, podejmowania zatrudnienia oraz zachęceni do korzystania z konsultacji specjalistycznych.

W 2023 ROKU PRACĘ ŚWIADCZYŁO 17 ASYSTENTÓW MOPS ORAZ 9 ZATRUDNIONYCH W RAMACH ŚRODKÓW UNICEF ORAZ 8 W CENTRUM ADMINISTRACYJNYM PIECZY ZASTĘPCZEJ. ASYSTENCI RODZINY W

2023 ROKU WSPARLI 320 RODZIN W RAMACH USŁUG MOPS I 172 RODZINY W RAMACH USŁUG CAPZ.

- wsparcie udzielane w ramach pieczy instytucjonalnej

W ramach funkcjonowania Centrum Administracyjnego Pieczy Zastępczej prowadzono 15 placówek opiekuńczo - wychowawczych typu socjalizacyjnego, w których przebywało łącznie 206 dzieci oraz 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego, w której przebywało 14 dzieci. Nadrzędnym celem placówek opiekuńczo-wychowawczych było zapewnienie dzieciom całodobowej, ciągłej lub okresowej opieki i wychowania, zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych, rozwojowych, emocjonalnych, społecznych, religijnych, a także zdrowotnych i edukacyjnych dzieci.

- wsparcie udzielane przez rodziny zastępcze

Centrum Administracyjne Pieczy Zastępczej w Łodzi zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zapewniało dzieciom opiekę, a rodzinom zastępczym wsparcie. Tworzyło warunki do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych. Organizowało szkolenia dla rodzinnych form pieczy zastępczej, oraz dla kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka i koordynatorów placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Centrum organizowało wsparcie dla rodzin zastępczych oraz rodzin biologicznych, np.: w postaci specjalistycznego poradnictwa.

W 2023 ROKU W RAMACH RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA DLA:

- 666 DZIECI PRZEZ 543 RODZINY ZASTĘPCZE SPOKREWNIONE (MAŁŻONKOWIE LUB OSOBY NIEPOZOSTAJĄCE W ZWIĄZKU MAŁŻEŃSKIM BĘDĄCE WSTĘPNYMI LUB RODZEŃSTWEM DZIECKA);

- 277 DZIECI PRZEZ 236 RODZINY ZASTĘPCZE NIEZAWODOWE (MAŁŻONKOWIE LUB OSOBY NIEPOZOSTAJĄCE W ZWIĄZKU MAŁŻEŃSKIM, NIEBĘDĄCE WSTĘPNYMI LUB RODZEŃSTWEM DZIECKA);

- 72 DZIECI PRZEZ 28 RODZINY ZASTĘPCZE ZAWODOWE (MAŁŻONKOWIE LUB OSOBY NIEPOZOSTAJĄCE W ZWIĄZKU MAŁŻEŃSKIM, NIEBĘDĄCE WSTĘPNYMI LUB RODZEŃSTWEM DZIECKA);

- 48 DZIECI PRZEZ 16 RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH, PEŁNIĄCYCH FUNKCJĘ POGOTOWIA RODZINNEGO;

- 51 DZIECI PRZEZ 32 RODZINY ZASTĘPCZE ZAWODOWE SPECJALISTYCZNE (DLA DZIECI LEGITYMUJĄCYCH SIĘ ORZECZENIEM O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI LUB O ZNACZNYM LUB UMIARKOWANYM STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI);

- 187 DZIECI PRZEZ 34 RODZINNE DOME DZIECKA.

Zgodnie z zapisem art. 176 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022 poz. 447) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym jest zadaniem własnym gminy. W ramach środków przeznaczonych na opiekę i wychowanie dziecka

umieszczonego w rodzinie zastępczej - ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej - wydatkowano kwotę 3 095 553,63 zł - na działania skierowane dla 768 dzieci oraz wydatkowano 581 481,28 zł - na sprawowanie opieki nad 100 dzieci umieszczonych w rodzinnym domu dziecka. Wspomniane kwoty zostały przeznaczone na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych - w tym dzieci niepełnosprawnych, na wypłatę świadczeń pieniężnych jednorazowych, na potrzeby dzieci, oraz finansowanie rodzin zastępczych zawodowych, utrzymanie lokalu, zdarzenia losowe i inne koszty wynikające z udzielanej opieki. Z kolei za pobyt 19 dzieci w rodzinach pomocowych wydano 5 025,44 zł.

c). Zapewnienie rodzinom wsparcia przez rodziny wspierające

Rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej, która przy współpracy asystenta rodziny, pomaga w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Z rodziną wspierającą zawierana jest umowa, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodzinę wspierającą.

W analizowanym okresie żadna z rodzin nie wniosowała o objęcie tą formą wsparcia.

d). Akademia Rodzica

Akademia Rodzica to cykl szkoleń dla rodziców, podczas których dowiadują się o możliwościach rozwiązywania problemów ich rodzin. Problematyka podejmowanych działań dotyczyła zarówno pełnienia ról rodzicielskich, funkcjonowania sfery emocjonalnej, komunikowania o potrzebach, rozwiązywania sytuacji związanych ze stresem, a także nabywania umiejętności radzenia sobie z problemami dzieci. Działalność szkoleniową i doradczą pełniły podmioty pozarządowe i Poradnie Psychologiczno - Pedagogiczne.

W 2023 ROKU ZE WSPARCIA AKADEMII RODZICA SKORZYSTAŁO 2 470 RODZICÓW.

e). Program wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka to zintegrowane działania profilaktyczne, diagnostyczne, terapeutyczne i medyczne, mające na celu stymulowanie funkcji odpowiedzialnych za rozwój psychomotoryczny i komunikację małego dziecka niepełnosprawnego. Z zajęć specjalistycznych mogą korzystać dzieci z różnymi typami niepełnosprawności, dla których proponowane są zajęcia pobudzające rozwój psychoruchowy i społeczny od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole. Działania kierowane są także do rodziców i opiekunów dzieci, w formie pomocy i wsparcia w kształtowaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

W 2023 ROKU Z PROPONOWANEJ POMOCY SKORZYSTAŁO 379 DZIECI.

f). Soboty ze Specjalistami

Projekt Soboty ze Specjalistami jest inicjatywą związaną z poszerzeniem oferty dla rodziców z małymi dziećmi w obszarze wsparcia i uzyskania informacji na temat problemów rozwojowych, czy postępowania w sytuacji urodzenia dziecka niepełnosprawnego. Celem prowadzonych działań było ułatwienie rozwiązywania problemów i oferowanie wsparcia dla rodziców w formie zapewnienia dostępu do usług specjalistów w czasie dogodnym dla rodziców. Tym samym rodzice mieli możliwość uzyskania kompleksowej informacji dotyczącej rozwoju i funkcjonowania dziecka, uzyskania wsparcia dla siebie, otrzymania informacji o niezbędnym wyposażeniu dziecka w sprzęt rehabilitacyjny, zdobycia rzetelnej wiedzy na temat metod rehabilitacyjnych, terapeutycznych i wychowawczych wykorzystywanych w terapii dzieci.

Z PROPONOWANEGO WSPARCIA W 2023 ROKU SKORZYSTAŁO 163 RODZIN Z MAŁYMI DZIEĆMI, Z PROMOCJI ZDROWIA – 36 UCZESTNIKÓW, 6 UCZESTNIKÓW WZIĘŁO UDZIAŁ W PROMOWANIU ODPOWIEDZIALNYCH ZACHOWAŃ PROKREACYJNYCH.

g). Kształowanie umiejętności budowania wspierających i życzliwych relacji, umiejętności budowania więzi z innymi

W omawianym obszarze uwzględniono zadania statutowe szkół i poradni Psychologiczno - Pedagogicznych, pomoc psychologiczno - pedagogiczną, program przeciwdziałania

uzależnieniom – Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zapobiegania Narkomanii.

Istotą proponowanego wsparcia było podejmowanie oddziaływań w celu stymulowania rozwoju społeczno-emocjonalnego przyczyniając się do zwiększenia kompetencji dzieci w sferze radzenia sobie z emocjami, a także wpływając na pozytywne funkcjonowanie w relacjach z innymi ludźmi. Proponowane wsparcie kierowane było do dzieci, nauczycieli i rodziców. W ramach kształtowania umiejętności społecznych szczególny nacisk położono na rozpoznawanie i wyrażanie uczuć. Uwagę poświęcono także budowaniu umiejętności podtrzymywania relacji i rozwiązywania sytuacji trudnych. Zajęcia prowadzono w placówkach oświatowych w formie zajęć edukacyjnych, warsztatów, grup wsparcia, szkoleń i indywidualnych konsultacji.

W 2023 ROKU Z PROPONOWANEGO WSPARCIA SKORZYSTAŁO 3070 uczniów OBJĘTYCH TERAPIĄ PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNĄ.

h). Finansowanie i organizowanie szkoleń w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych dla pracowników

Podnoszenie efektywności usług świadczonych dla rodziny wymaga przeprowadzenia szkoleń pracowników, zaangażowanych w pomoc dla rodzin, szczególnie pracowników socjalnych i asystentów rodziny, a także zespołu interdyscyplinarnego. Warto zauważyć, że szkolenia specjalistyczne wymagają spełnienia wymogów formalnych i ustawowych dotyczących zamówienia dla instytucji usług o określonych wymaganiach. W Programie Wspierania Rodziny

uwzględniono planowanie przeprowadzenia szkoleń dla kadry zawodowej.

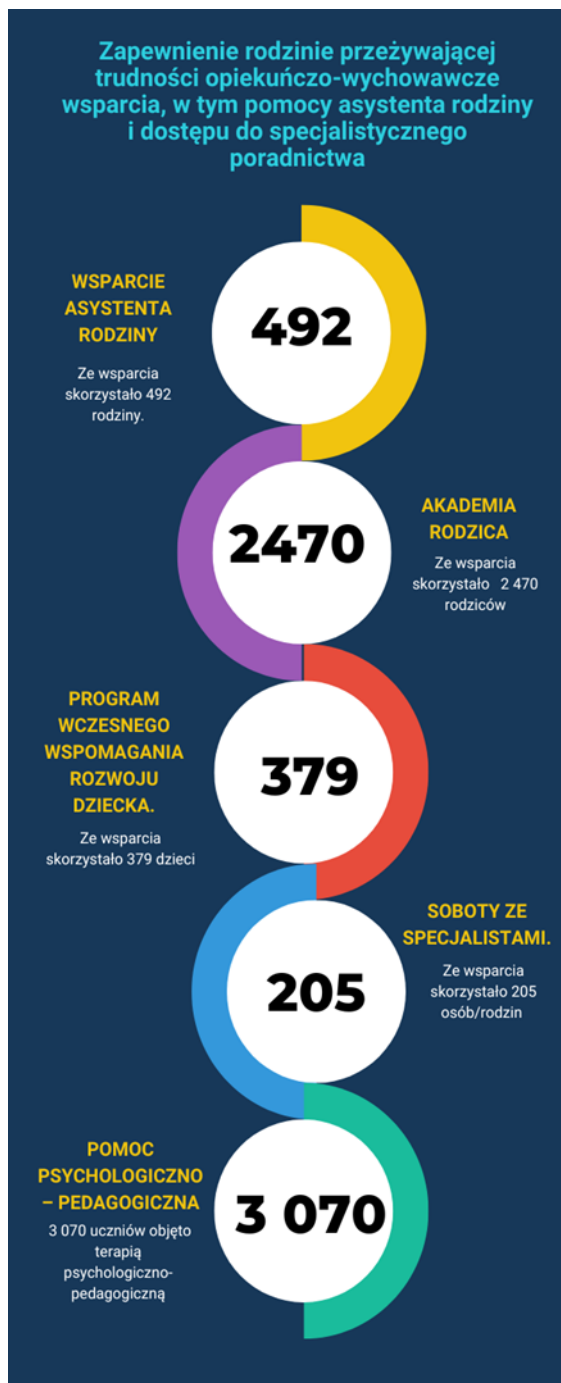
- Tworzenie warunków do podnoszenia jakości funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego

W 2023 ROKU ODBYŁO SIĘ SZKOLENIE DLA CZŁONKÓW ZESPOŁU W RAMACH REALIZACJI ZADANIA ZWIĄZANEGO Z PRZECIWDZIAŁANIEM PRZEMOCY W RODZINIE. W ZAJĘCIACH WZIĘŁO UDZIAŁ ŁĄCZNIE 14 OSÓB.

- Tworzenie warunków do podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

W 2023 r. pracownicy mogli wziąć udział w superwizji organizowanej przez zewnętrzny podmiot, w ramach środków UNICEF. Z superwizji skorzystało 12 pracowników socjalnych. MOPS nie finansował tego szkolenia.

Schemat nr 4
Wsparcie dla rodzin przeżywającej
trudności opiekuńczo-wychowawcze

Źródło: opracowanie własne

2.2.3. WSPIERANIE ZDROWIA PSYCHOFIZYCZNEGO RODZICÓW I DZIECI - MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022-2025

Wsparanie zdrowia psychofizycznego rodziców i dzieci odbywało się poprzez prowadzenie konsultacji, zajęć terapeutycznych, poradnictwa w sytuacjach depresji, uzależnień, problemów zdrowia psychicznego, problemów wynikających z zachowań destrukcyjnych członków rodzin. Oddziaływania edukacyjne dotyczyły dostarczania wiedzy z zakresu zdrowego trybu życia i działań poprawiających kondycję zdrowia, natomiast programy profilaktyczne – skoncentrowane głównie na przeciwdziałaniu uzależnieniom, kierowano do dzieci i młodzieży na terenie łódzkich szkół i placówek oświatowych. Prowadzone oddziaływania wpisywały się w filozofię profilaktyki pozytywnej, której zasadnicze przesłanie to rozwijanie mocnych stron i zasobów, dzięki którym młody człowiek staje się bardziej odporny na działanie czynników ryzyka. Treści profilaktyczne kierowane były także do rodziców i opiekunów, a poruszane zagadnienia skupiały się na umiejętności rozpoznawania problemów alkoholowych i narkotykowych u dzieci, w tym zawierały ofertę pomocy dla rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano ww. problemy.

Formy prowadzonych działań:

- Wspieranie postaw zdrowotnych i społecznych wolnych od zachowań ryzykownych

Z ZAJĘĆ WARSZTATOWYCH O CHARAKTERZE SPORTOWYM I REKREACYJNYM, SZKOLEŃ I INDYWIDUALNYCH KONSULTACJI Z ZAKRESU ZDROWEGO STYLU ŻYCIA WOLNEGO OD ALKOHOLU ORAZ

ZAJĘĆ ARTYSTYCZNYCH SKORZYSTAŁO 14 552 DZIECI I MŁODZIEŻY/CZŁONKÓW RODZIN, PODJĘTO 24 DZIAŁANIA I ZREALIZOWANO 7 PROGRAMÓW.

- Prowadzenie zajęć edukacyjnych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z grupy wysokiego ryzyka w ramach profilaktyki wskazującej oraz ich rodzin

Z ZAJĘĆ SOCJOTERAPEUTYCZNYCH INDYWIDUALNYCH I GRUPOWYCH, WARSZTATÓW I GRUP WSPARCIA SKORZYSTAŁO 613 OSÓB/CZŁONKÓW RODZIN.

- Organizowanie i prowadzenie wsparcia dla rodzin osób z problemem alkoholowym oraz rodzin osób z problemem narkotykowym w formie specjalistycznych konsultacji i poradnictwa (m.in. medycznego, psychologicznego, psychospołecznego, pedagogicznego, rodzinnego, prawnego, socjalnego)

ZE WSPARCIA SKORZYSTAŁO 2 715 OSÓB/CZŁONKÓW RODZIN PODCZAS 4 138 GODZIN ZAJĘĆ.

- Organizowanie i prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób z problemem alkoholowym oraz osób z problemem narkotykowym (m.in. medycznego, psychologicznego, psychospołecznego, pedagogicznego, rodzinnego, prawnego, socjalnego).

ZE WSPARCIA SKORZYSTAŁO 987 OSÓB/CZŁONKÓW RODZIN PODCZAS 1 311 GODZIN ZAJĘĆ.

- Prowadzenie terapii rodzinnych dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu.

Z TERAPII RODZINNYCH DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH SKORZYSTAŁO 297 OSÓB.

- Prowadzenie mediacji rodzinnych.

Z MEDIACJI RODZINNYCH SKORZYSTAŁO 80 OSÓB/CZŁONKÓW RODZIN PODCZAS 133 GODZIN ZAJĘĆ.

-Realizacja w łódzkich szkołach oraz innych placówkach oświatowych programów profilaktyki uzależnień, w tym nakierowanych na kształtowanie i wzmacnianie czynników chroniących przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.

Z ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH REALIZOWANYCH W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH SKORZYSTAŁO 233 UCZNIÓW, PODCZAS 35 GODZIN ZAJĘĆ.

- Prowadzenie usług terapeutycznych dla rodzin osób problemowo używających oraz uzależnionych od narkotyków.

Z DIAGNOZY PSYCHOLOGICZNEJ, KONSULTACJI MEDYCZNYCH, SESJI TERAPII INDYWIDUALNEJ, SESJI TERAPII GRUPOWEJ, SESJI TERAPII RODZINNEJ SKORZYSTAŁO 3 668 OSÓB PODCZAS 2 686 GODZIN ZAJĘĆ.

- Zwiększenie dostępności i skuteczności zróżnicowanych form profesjonalnej terapii uzależnień dla osób z problemem narkotykowym.

Z DIAGNOZY PSYCHOLOGICZNEJ, PORADNICTWA PSYCHOLOGICZNEGO, SESJI TERAPII

INDYWIDUALNEJ, SESJI TERAPII
GRUPOWEJ SKORZYSTAŁO 1 337
OSÓB PODCZAS 398 GODZIN ZAJĘĆ.

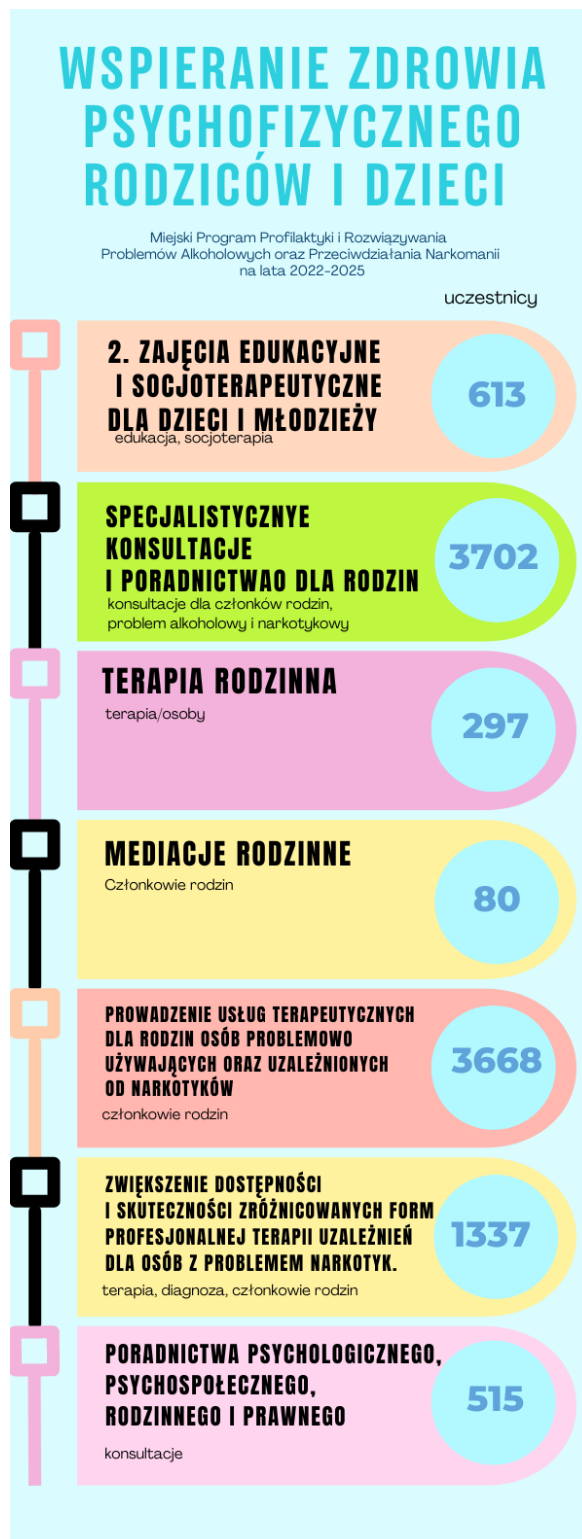
**- Program przeciwdziałania uzależnieniom:
Miejski Program Profilaktyki i
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Przeciwdziałanie Narkomanii.**

Z ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH,
AKTYWIZUJĄCYCH,
PROFILAKTYCZNYCH I
TERAPEUTYCZNYCH,
INTEGRUJĄCYCH SKORZYSTAŁO
49 908 UCZNIÓW, 3 835
NAUCZYCIELI ORAZ 4 499
RODZICÓW/ OPIEKUNÓW.

**- Prowadzenie jednostek specjalistycznego
poradnictwa**

Z PORADNICTWA
PSYCHOLOGICZNEGO,
PSYCHOSPOŁECZNEGO,
RODZINNEGO I PRAWNEGO
SKORZYSTAŁO 515
OSÓB/CZŁONKÓW RODZIN PODCZAS
1 250 GODZIN PORAD W TYM 53
KONSULTACJE TELEFONICZNE ORAZ
121 W FORMIE WIZYT W DOMU.

Schemat nr 5
Wspieranie zdrowia psychofizycznego
rodziców i dzieci w Miejski Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii na lata 2022-2025

Źródło: opracowanie własne

2.2.4. WSPIERANIE EDUKACJI, UCZESTNICTWA

w kulturze i wypoczynku

Celem prowadzonych oddziaływań było modelowanie konstruktywnego spędzania czasu wolnego w połączeniu z edukacją i wypoczynkiem, jako alternatywa dla zachowań destrukcyjnych.

-Wsparcie w ramach Miejski Program

Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025

- PROWADZONO ZAJĘCIA EDUKACYJNE W TYM ORGANIZOWANO RÓŻNORODNE FORMY SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY Z GRUPY ZWIĘKSZONEGO RYZYKA W RAMACH PROFILAKTYKI SELEKTYWNEJ, Z KTÓREJ SKORZYSTAŁO 671 OSÓB.

- ORGANIZOWANO CZAS WOLNY DZIECI I MŁODZIEŻY, PODOPIECZNYCH OŚRODKÓW WSPARCIA DZIENNEGO W OKRESIE FERII, WAKACJI, W FORMIE WYPOCZYNKU WYJAZDOWEGO (KOLONII PROFILAKTYCZNYCH LUB OBOZU PROFILAKTYCZNEGO) DLA 135 DZIECI.

- PROWADZONO PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO (27), KTÓRYCH UDZIELANO POMOCY W OPIECE I WYCHOWANIU DZIECKA, POMAGAJĄC 1 352 DZIECIOM.

-Organizacja czasu wolnego, organizacja wypoczynku - zajęcia półkolonijne podczas ferii zimowych i wakacji, dla zorganizowanych grup z terenu miasta, Świetlic Środowiskowych i Szkół Podstawowych.

W PÓŁKOLONIACH ZIMOWYCH WZIĘŁO UDZIAŁ - 2 436 UCZESTNIKÓW;

-W PÓŁKOLONIACH LETNICH WZIĘŁO UDZIAŁ 10 084 UCZESTNIKÓW;

-W ORGANIZOWANYCH KOLONIACH W MIEJSCOWOŚCI GROTNIKI WZIĘŁO UDZIAŁ 240 UCZESTNIKÓW.

Schemat nr 6
Wspieranie edukacji, uczestnictwa
w kulturze i wypoczynku

Źródło: opracowanie własne

2.2.5. WSPIERANIE BUDOWANIA POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA I POMOC CZŁONKOM RODZIN W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW

W ramach obszaru wsparcia związanego z budowaniem poczucia bezpieczeństwa i rozwiązywania problemów członków rodzin, prowadzono działania mające na celu wsparcie osób i rodzin w sytuacjach doświadczania przemocy:

1). W 2023 roku w zakresie Prowadzenia Oddziału Interwencji Kryzysowej oferujący całodobową pomoc psychologiczną dla osób w sytuacji kryzysu psychicznego, obejmującej również wsparcie w przypadku konfliktu w rodzinie oraz pomoc psychologiczną, udzielono:

2 182 INTERWENCJI, 451 PORAD PSYCHOLOGICZNYCH I PRZYJĘTO 69 ZGŁOSZEŃ PODEJRZENIA STOSOWANIA PRZEMOCY.

2). Organizowano i prowadzono interwencje kryzysowe w sytuacjach przemocy w rodzinie.

W RAMACH FUNKCJONOWANIA TELEFONU INTERWENCYJNEGO W 2023 ROKU UDZIELONO PIERWSZEGO KONTAKTU I POMOCY PSYCHOLOGICZNEJ W RAMACH 488 KONTAKTÓW TELEFONICZNYCH. PROWADZONO 251 DYŻURÓW POMOCY INTERWENCYJNEJ I WSPARCIA. UDZIELONO 107 PORAD INDYWIDUALNYCH A 75 OSÓB SKORZYSTAŁO Z TERAPII INDYWIDUALNEJ. DZIAŁANIE BYŁO REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKIE CENTRUM TERAPII I PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ IM. BŁ. RAFAŁA CHYLIŃSKIEGO W ŁODZI.

3). Organizowano i prowadzono zróżnicowane formy poradnictwa, m.in. pedagogiczne, prawne, psychologiczne, rodzinne (w tym terapia rodzin w rozumieniu działań pomocy społecznej), socjalne, mediacje rodzinne, zajęcia pedagoga/psychologa z rodziną w kryzysie, z których W 2023 ROKU SKORZYSTAŁO 1 163 OSOBY.

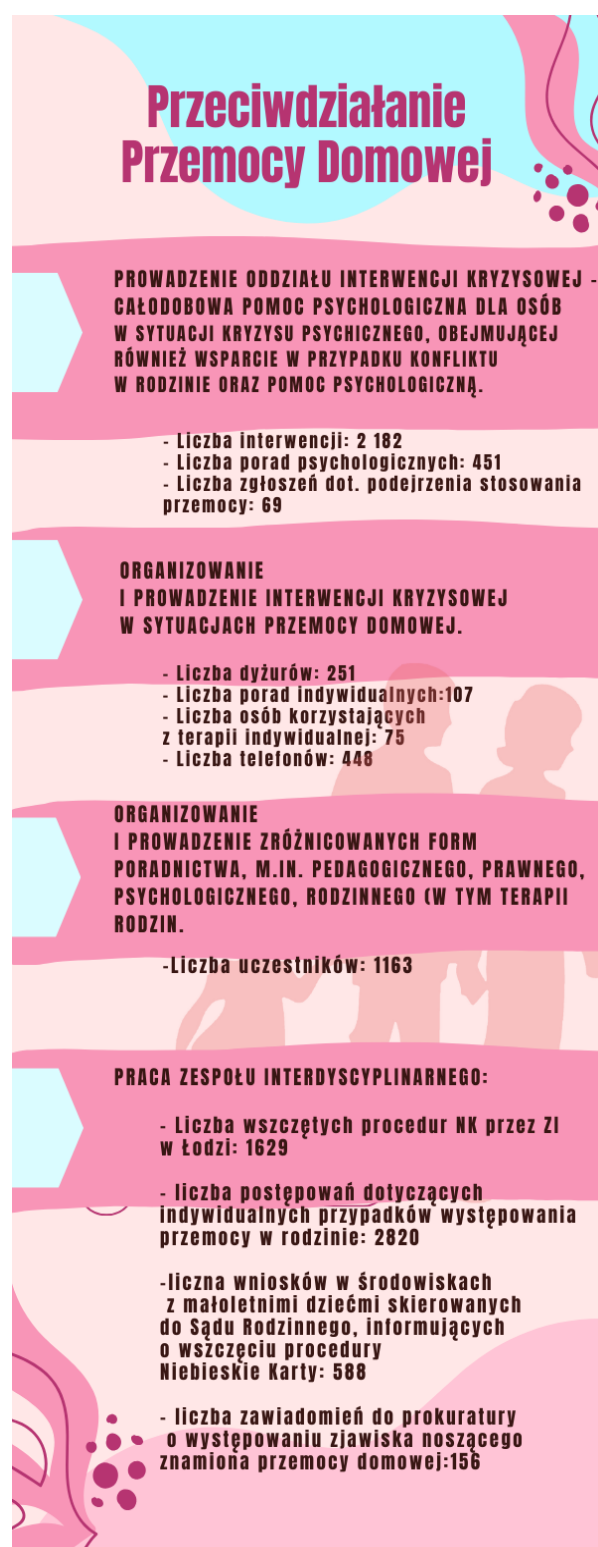
4). Zespół Interdyscyplinarny w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej realizował zadania określone w przepisach ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289 ze zm.) oraz w ramach Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Podstawowym zadaniem Zespołu było integrowanie i koordynowanie działań podmiotów i specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w celu minimalizowania skali zjawiska. Zadaniem Zespołu, zgodnie z art. 9b ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 1606), jest minimalizowanie zjawiska przemocy i koordynowanie podmiotów realizujących zadania w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;

- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- przekazywanie informacji dotyczącej procedury „Niebieskie Karty”;
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia.

- W 2023 ROKU WSZCZĘTO ŁĄCZNIE 1 629 PROCEDUR „NIEBIESKA KARTA”,
 - LICZBA POSTĘPOWAŃ DOTYCZĄCYCH INDYWIDUALNYCH PRZYPADKÓW WYSTĘPOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE: 2 820,
 - LICZBA WNIOSKÓW W ŚRODOWISKACH Z MAŁOLETNIAMI DZIEĆMI SKIEROWANYCH DO SĄDU RODZINNEGO, INFORMUJĄCYCH O WSZCZĘCIU PROCEDURY NIEBIESKIE KARTY: 588,
 - LICZBA ZAWIADOMIEŃ DO PROKURATURY O WYSTĘPOWANIU ZJAWISKA NOSZĄCEGO ZNAMIONA PRZEMOCY DOMOWEJ: 156.

Schemat nr 7
 Działania w zakresie budowania poczucia bezpieczeństwa w rodzinie

Źródło: opracowanie własne

Prowadzone działania w ramach Celu 2 dotyczącego specjalistycznego wsparcia dla rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze wiązały się z ponoszeniem nakładów finansowych na ich realizację. Część programów finansowana była z budżetu państwa, a w części lub całości zadania partycypował samorząd (schemat niżej).

Schemat nr 8
Wydatki na zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze wsparcia, w tym pomocy asystenta rodziny i dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Źródło: opracowanie własne

HARMONOGRAM WYDATKÓW

4. HARMONOGRAM ZADAŃ I WYDATKÓW PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W ŁODZI NA LATA
2021-2023 ZA 2023 ROK

CEL.1. ROZWÓJ SYSTEMU OPIEKI NAD RODZINĄ I DZIECKIEM

L.P.	Cele szczegółowe	Nazwa Programu/zadania	Wskaźniki realizacji	Forma realizacji	Rok 2023		Instytucja realizująca /koordynująca zadanie
					Wydatki na realizację zadania	w tym środki miejskie	
1	<p>Pomoc w zapewnieniu wyżywienia przekazywana w formie opłat za posiłki w szkole, przedszkolu, paczek żywnościowych lub środków finansowych na zaspokojenie potrzeb.</p> <p>Zaspokojenie potrzeb związanych z zapewnieniem wyżywienia.</p> <p>Zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych.</p>	<p>1.Wieloletni rządowy program "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023.</p> <p>1a.Wieloletni rządowy program "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023.</p> <p>1b.Redukcja szkód społecznych poprzez zwiększenie dostępności pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.</p> <p>1c.Prowadzenie taniego żywienia dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.</p> <p>1d. Dożywianie dzieci w szkołach.</p> <p>1e. Zasiłki i pomoc w naturze.</p>	<p>Rzeczywista liczba osób objętych Programem: 12 848 osób oraz 57 dzieci/uczniów w ramach programu osłonowego</p> <p>Zasiłki celowe: Liczba zasiłków celowych: 52 866 Liczba osób: 7 795 Liczba rodzin: 7 770 Liczba osób w rodzinach: 12 311</p> <p>Posiłki: Liczba posiłków: 275 402 Liczba osób: 2 194 Liczba rodzin: 1 320 Liczba osób w rodzinach: 4 440</p> <p>w tym: Liczba posiłków dla dzieci/uczniów: 208 945 Liczba dzieci/ uczniów: 1 913</p> <p>jadłodajnie: Liczba posiłków: 69 631 Liczba osób: 293</p>	Rzeczowa. Finansowa.	<p>kwota: nr zadania: I a. kwota: 10 389 136,24 nr zadania 000345-003-001</p> <p>I b.kwota: 696 310,00 nr zadania 001590-001-002</p> <p>I c. kwota: 310 000,00 nr zadania: 001590-008-001</p> <p>I d. kwota: 1 348 183,31 nr zadania: 000068-001-001</p> <p>I e. kwota: 559 046,71 nr zadania: 000406-002-001</p>	<p>kwota: nr zadania: -</p> <p>I b.kwota: 696 310,00 nr zadania: 001590-001-002</p> <p>I c. kwota: 310 000,00 nr zadania: 001590-008-001</p> <p>I d. kwota: 1 348 183,31 nr zadania: 000068-001-001</p> <p>I e. kwota: 559 046,71 nr zadania: 000406-002-001</p>	MOPS/WKWPS
2	<p>Pomoc na zapewnienie warunków mieszkaniowych, w tym wsparcie w pokrywaniu kosztów utrzymania mieszkania, zapewnienia odpowiedniego metrażu lokalu i odpowiednich warunków sanitarnych, wyposażenia lokalu, remontu, w tym dostępu do mediów.</p>	<p>1.Dodatek mieszkaniowy.</p> <p>2.Dodatek energetyczny: program nie był realizowany przez jednostkę samorządu.</p>	<p>- Liczba gospodarstw domowych: 8939, w tym gospodarstwa z dziećmi: 2697</p> <p>-</p>	Finansowa:	<p>Kwota: 30 205 570,71 z tego kwota 11 550 606,14 to dodatki wypłacane rodzinom z dziećmi Numer zadania: 000059 -001-001</p> <p>-</p>	<p>Kwota: 30 205 570,71 z tego kwota 11 550 606,14 to dodatki wypłacane rodzinom z dziećmi Numer zadania: 000059 -001-001</p> <p>-</p>	Centrum Świadczeń Socjalnych w Łodzi

	<p>-Programy osłonowe dla najemców i użytkowników lokali mieszkalnych wskazane w Uchwale nr XL/1224/21 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 17 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Łodzi na lata 2021-2025 oraz LXX/2108/22 z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Łodzi na lata 2023-2030.</p>	<p>3.Odpracowanie zadłużenia na podstawie Zarządzenia Nr 8764/VI/18 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 26 czerwca 2018 r. w sprawie wprowadzenia możliwości spłaty zadłużenia z tytułu korzystania z lokali mieszkalnych stanowiących mieszkaniowy zasób Miasta Łodzi ; 96/2024 PREZYDENTA MIASTA ŁODZI z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie wprowadzenia możliwości spłaty zadłużenia z tytułu opłat za korzystanie z lokali mieszkalnych stanowiących mieszkaniowy zasób Miasta Łodzi w formie świadczenia rzeczowego.</p>	<p>- Liczba osób i łączna wysokość odpracowanego zadłużenia. - Porozumienia w sprawie spłaty zadłużenia w formie świadczenia rzeczowego: - Od początku programu (2015 r.) do 31.12.2023 r. 731 osób odpracowało kwotę 3 800 000,00 zł. W 2023 podpisano 126 porozumień na kwotę 1 052 632,13 zł.</p>	<p>- Liczba osób i łączna wysokość odpracowanego zadłużenia.</p>	<p>bezkosztowo</p>	<p>bezkosztowo</p>	<p>Zarząd Lokali Miejskich</p>
		<p>4. Możliwość rozłożenia zadłużenia na raty, odroczenia terminu płatności lub umorzenia na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Nr XLVII/1449/21 z dnia 25 sierpnia 2021 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Miastu Łodzi lub jego jednostkom podległym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu uprawnionego do udzielania tych ulg.</p>	<p>W 2023 roku podpisano 745 ugód w sprawie spłaty zadłużenia w ratach na kwotę 18 930 693,70 zł</p> <p>W 2023 roku umorzono zadłużenia 22 osobom.</p>	<p>Ugoda/porozumienie.</p>	<p>bezkosztowo</p>	<p>bezkosztowo</p>	<p>Zarząd Lokali Miejskich</p>
		<p>5.Obniżka czynszu z tytułu niskich dochodów (liczonych procentowo do wysokości najniższej emerytury obowiązującej w dniu złożenia wniosku).</p>	<p>- Podpisano Aneks do umowy w sytuacji 37 osób, które otrzymały obniżkę z tytułu niskich dochodów.</p>	<p>- Liczba osób, które otrzymały obniżkę czynszu w wysokości stosownej do posiadanych dochodów.</p>	<p>bezkosztowo</p>	<p>bezkosztowo</p>	<p>Zarząd Lokali Miejskich</p>
		<p>6.Rozwój systemu zamiany mieszkań – realizacja założeń wynikających z Polityki mieszkaniowej Łodzi 2020+ oraz UCHWAŁA NR LXX/2108/22 RADY MIEJSKIEJ W ŁODZI z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Łodzi na lata 2023-2030. -system zamian lokali mieszkalnych z kontrahentem, który uregułuje powstałe zadłużenie czynszowe.</p>	<p>- 6 osób, które dokonały zamiany lokalu mieszkalnego na mniejszy, którego koszt utrzymania (w tym czynsz) był dla nich optymalny. - 22 zamiany z kontrahentem, który spłacił zadłużenie</p>	<p>-Liczba osób.</p>		<p>bezkosztowo</p>	<p>Zarząd Lokali Miejskich</p>

3	Pomoc na zakup odzieży odpowiedniej do pór roku (w tym dostosowanej do form aktywności dzieci, osób dorosłych).	I.Pomoc w zakresie zakupu odzieży.	- 2 560 paczek dla 2 080 osób, paczki zawierające artykuły przemysłowe - środki higieny osobistej, obuwie, odzież, artykuły gospodarstwa domowego.	Rzeczowa - paczka z odzieżą.	-	-	WWES/Punkt Pomocy Charytatywnej
4	Pomoc w zaspokojeniu potrzeb dotyczących ochrony zdrowia - zakup leków i podstawowych środków higieny osobistej.	I. „Apteka Komunalna” - zasiłki celowe na dofinansowanie do zakupu leków. Program Apteka Komunalna nie był realizowany w 2023 roku – Zarządzenie NRI/2023 Dyrektora MOPS w Łodzi z dnia 09.01.2023 r. uchylające zarządzenie w sprawie przyjęcia w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łodzi zasad postępowania w zakresie przyznawania pomocy pieniężnej w ramach programu „Apteka Komunalna”.	Liczba zasiłków: Liczba osób.	Zasiłki celowe.			MOPS
5	Pomoc materialna w realizacji obowiązku szkolnego.	I.Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym. Świadczenia dla uczących się dzieci i młodzieży, z terenu Miasta Łodzi, znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej i życiowej, pomoc ma na celu wyrównywanie szans edukacyjnych.	- Liczba stypendiów szkolnych: 1 688 - Liczba zasiłków szkolnych: 114	Pomoc rzeczowa, finansowa.	Kwota: 1 158 686,35 Numer zadania: 000138-003	Kwota: 145 487,39 Numer zadania: 000138-003	Wydział Edukacji
		2. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. Pomoc materialna dla uczących się dzieci i młodzieży znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, pomoc ma na celu wyrównywanie szans edukacyjnych.	- Liczba świadczeń: 12 776	Finansowa: przyznane świadczenia.	Kwota: 1 151 159,53 Numer zadania: 000401-002-010 001568-014-009 000356-002-002	Kwota: 383 621,17 Numer zadania: 000356-002-002	Centrum Świadczeń Socjalnych w Łodzi
		3. Świadczenie „Dobry start” (300+) Wyrównywanie szans edukacyjnych uczących się dzieci i młodzieży niezależnie od kapitału materialnego rodziny.	-Zmiana realizatora zadania (ZUS).	-	-	-	-

CEL.2. ZAPEWNIENIE RODZINIE PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE WSPARCIA, W TYM POMOCY ASYSTENTA RODZINY I DOSTĘPU DO SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA W 2023 R.

L.P.	Cele szczegółowe	Nazwa Programu/zadania	Wskaźniki realizacji	Forma realizacji – temat zajęć, nazwa warsztatów, cel, liczba uczestników zajęć, liczba zajęć.	Rok 2023		Instytucja realizująca /koordynująca zadanie
					Wydatki na realizację zadania	w tym środki miejskie	
1.	<p>Wspieranie poprawy sytuacji ekonomicznej rodzin, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> -udzielanie wsparcia w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej; - podnoszenie kwalifikacji zawodowych, szkolenia specjalistyczne; - kształtowanie umiejętności zarządzania budżetem gospodarstw domowych; -pomoc w redukowaniu zadłużenia finansowych; -ekonomiczne gospodarowanie środkami. 	<p>1.Reintegracja zawodowa i społeczna w Klubach Integracji Społecznej. Nazwa zadania budżetowego: „Aktywizacja zawodowa osób uzależnionych od alkoholu w klubach integracji społecznej”.</p>	- Liczba uczestników: 142	<p>Treningi umiejętności społecznych, warsztaty rozwoju osobistego i zawodowego, szkolenia, prace społecznie użyteczne. Program Aktywizacja i Integracja.</p>	<p>Kwota: (utrzymanie KIS). 377 975,87 Numer zadania: 001590-007</p>	<p>Kwota: (utrzymanie KIS). 377 975,87 Numer zadania: 01590-007</p>	<p>Wydział Osób w Kryzysie Bezdomności MOPS/WFK MOPS</p>
		<p>2. Aktywizacja zawodowa poprzez uczestnictwo w Centrum Integracji Społecznej - nazwa zadania budżetowego: „Wsparcie zatrudnienia socjalnego poprzez organizację i finansowanie centrum integracji społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu”</p>	- Liczba uczestników: 43	<p>Terapia indywidualna i grupowa, zajęcia z aktywizacji zawodowej oraz praktyczna nauka zawodu.</p>	<p>Kwota: 127 500,00 Numer zadania: 001590-006-002</p>	<p>Kwota: 127.500,00 Numer zadania: 001590-006-002</p>	<p>MOPS WFK/WWES</p>
		<p>3. Kształcenie ustawiczne, podnoszenie kwalifikacji zawodowych, współpraca z pracodawcami, dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy, aktywizacja zawodowa.</p>	- Liczba uczestników: 0.	<p>Szkolenia/ Staże – nie prowadzono.</p>	<p>Bezkosztowo</p>	<p>Bezkosztowo</p>	<p>Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi</p>
2.	<p>Zwiększenie umiejętności wychowawczych rodziców/opiekunów, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> -motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich 	<p>1.Edukacja zdrowotna dzieci i młodzieży w ramach zadania pod nazwą „Profilaktyka ciężarów nastolatek, chorób przenoszonych drogą płciową, w tym profilaktyka HIV”.</p>	<p>Liczba osób: - 560 uczniów (w ramach 32 warsztatów edukacyjno-profilaktycznych), - 201 osób (10 spotkań z rodzicami i opiekunami prawnymi), - 36 osób wzięło udział w indywidualnych konsultacjach</p>	<p>Spotkania edukacyjne dla młodzieży w formie warsztatowej; - Spotkania informacyjno – edukacyjne dla rodziców i nauczycieli; - Anonimowe poradnictwo internetowe dla młodzieży;</p>	<p>Kwota: 111 100,00 Numer zadania: 000158-003-001</p>	<p>Kwota: 100 000,00 Numer zadania: 000158-003-001</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych</p>

<p>i umiejętności psychospołecznych;</p> <p>-udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;</p> <p>-prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców.</p> <p>-dostarczanie wiedzy w zakresie kompetencji rodzicielskich;</p> <p>-wspieranie budowania wspierających relacji;</p> <p>-konsultacje specjalistyczne;</p> <p>-podnoszenie jakości usług świadczonych rodzinom;</p> <p>- finansowanie i organizowanie szkoleń w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych dla pracowników.</p>	<p>2.Zapewnienie rodzinom opieki i wsparcia asystenta rodziny oraz pomocy pedagogiczno – psychologicznej.</p>	<p>Asystenci rodziny (etaty) MOPS w 2023 roku - stan na 31.12.23 r. MOPS:17 i 9 UNICEF CAPZ - 8</p> <p>-Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny w 2023 r.</p> <p>MOPS -320 rodzin CAPZ-172</p>	<p>Wsparcie w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>-Liczba etatów</p> <p>-Liczba osób</p> <p>-Liczba rodzin</p>	<p>Kwota: 1 590 476,19</p> <p>Nr zadania: 000346* (wyszczególnienie pod tabelą)</p> <p>79 319,20 001627-002</p>	<p>Kwota: Kwota: 1 590 476,19</p> <p>Nr zadania: 000346*</p>	<p>MOPS CAPZ</p>
	<p>3.Zapewnienie rodzinom wsparcia przez rodziny wspierające.</p>	<p>Rodziny nie występowały o oferowane wsparcie.</p>	<p>Szkolenie rodzin wspierających, podpisywanie umów, pokrywanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy.</p>	<p>Zadanie nie było realizowane</p>	<p>Zadanie nie było realizowane</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi</p>
	<p>4.Akademia Rodzica.</p>	<p>- Liczba rodziców: 2 470</p>	<p>Warsztaty, szkolenia, grupy wsparcia.</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>Wydział Edukacji</p>
	<p>5.Program wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.</p>	<p>- Liczba dzieci: 379</p>	<p>Wsparcie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.</p>	<p>bezkosztowo</p>	<p>bezkosztowo</p>	<p>Wydział Edukacji</p>
	<p>6.Soboty ze Specjalistami.</p> <p>- Promocja zdrowia - podnoszenie świadomości zdrowotnej mieszkańców Miasta oraz prowadzenie działań promujących zdrowy styl życia, adresowanych do dzieci, młodzieży</p> <p>-Promowanie odpowiedzialnych zachowań prokreacyjnych wśród osób małoletnich oraz profilaktyka chorób przenoszonych drogą płciową, w tym profilaktyka HIV.</p>	<p>Liczba rodzin z małymi dziećmi objętych programem - 163</p> <p>Promocja zdrowia - Liczba uczestników – 36.</p> <p>Promowanie odpowiedzialnych zachowań prokreacyjnych - liczba uczestników – 6</p>	<p>Wsparcie rodzin z dziećmi, bezpłatne konsultacje ze specjalistami dla dzieci, które nie rozpoczęły jeszcze nauki w szkole i nie rozwijają się harmonijnie</p>	<p>Kwota: 59 628,70 zł</p> <p>Numer zadania: 000344-001 000255-001</p>	<p>Kwota: 59 628,70 zł</p> <p>Numer zadania: 000344-001 000255-001</p>	<p>Wydział Edukacji</p>
	<p>7.Kształtowanie umiejętności budowania wspierających i życzliwych relacji, umiejętności budowania więzi z innymi.</p> <p>- Zadania statutowe szkół i poradni PP – pomoc psychologiczno – pedagogiczna, Program przeciwdziałania</p>	<p>Pomoc psychologiczno – pedagogiczna – liczba uczniów objętych terapią psychologiczno – pedagogiczną – 3 070</p>	<p>Zajęcia wspierające, edukacyjne, warsztaty, szkolenia, terapia grupowa i indywidualna, grupy wsparcia.</p>	<p>bezkosztowo (w ramach statutowej działalności placówek)</p>	<p>bezkosztowo (w ramach statutowej działalności placówek)</p>	<p>Wydział Edukacji</p>

		uzależnieniom – Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zapobiegania Narkomanii.					
		8. Finansowanie i organizowanie szkoleń w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych dla pracowników.	Liczba uczestników: 14 osób	1. Organizowanie szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Łodzi. 2. Organizowanie szkoleń i superwizji dla asystentów rodziny. 3. Organizowanie superwizji dla pracowników socjalnych.	I. Kwota: 2.800,00 Nr zadania: 000249 - - -	I. Kwota: 2.800,00 Nr zadania: 000249 - - -	MOPS - -
3	Wspieranie zdrowia psychofizycznego rodziców i dzieci, tj.: - wspieranie rozwiązywania problemów osobistych rodziców i dzieci; - psychoedukacja wspierająca zasoby indywidualne rodzica i dziecka; - terapia indywidualna, wsparcie, konsultacje specjalistyczne i poradnictwo (depresja, uzależnienia, problemy zdrowia psychicznego i in.), edukacja; - prowadzenie zdrowego trybu życia; - wspieranie działań poprawiających kondycję zdrowia.	I. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 <i>Zmiana ustawy, która nie rozdziela programu alkoholowego i narkotykowego</i>					
		Ia. Wspieranie działań kreujących postawy zdrowotne i społeczne wolne od zachowań ryzykownych, w tym także działań profilaktycznych o charakterze sportowym i kulturalnym kierowanych do ogółu społeczeństwa w szczególności do dzieci i młodzieży (profilaktyka uniwersalna: alkohol, narkotyki, uzależnienia behawioralne).	- Liczba podjętych działań: 24 - Liczba Programów: 7 - Liczba uczestników: 14 552	Warsztaty o charakterze sportowym i rekreacyjnym, szkolenia i indywidualne konsultacje z zakresu zdrowego stylu życia wolnego od alkoholu, warsztaty, zajęcia artystyczne. -Liczba uczestników. -Liczba programów. Liczba działań.	Kwota: 302 791,13 Numer zadania: 001585-001-003 001585-001-004	Kwota: 263 801,00 Numer zadania: 001585-001-003 001585-001-004	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
		Ib. Prowadzenie zajęć edukacyjnych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z grupy wysokiego ryzyka w ramach profilaktyki wskazującej oraz ich rodzin	- Liczba uczestników: 613	Zajęcia socjoterapeutyczne indywidualne i grupowe, warsztaty, grupy wsparcia. -Liczba osób.	Kwota: 135 390,00 Numer zadania: 001585-001-003 001585-001-004	Kwota: 120 000,00 Numer zadania: 001585-001-003 001585-001-004	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

		Ic. Organizowanie i prowadzenie wsparcia dla rodzin osób z problemem alkoholowym oraz rodzin osób z problemem narkotykowym w formie specjalistycznych konsultacji i poradnictwa (m.in. medycznego, psychologicznego, psychospołecznego, pedagogicznego, rodzinnego, prawnego, socjalnego).	- Liczba uczestników: 2715 - Liczba godzin: 4138	-Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla członków rodzin osób z problemem alkoholowym (pedagogiczne, prawne, psychologiczne, psychospołeczne, rodzinne, socjalne). -Liczba osób. -Liczba szkoleń.	Kwota: 374 412,00 Numer zadania: 001585-001-003 001585-001-004 001590-010-003	Kwota: 338 540,00 Numer zadania: 001585-001-003 001585-001-004 001590-010-003	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
		Id. Organizowanie i prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób z problemem alkoholowym oraz osób z problemem narkotykowym (m.in. medycznego, psychologicznego, psychospołecznego, pedagogicznego, rodzinnego, prawnego, socjalnego).	- Liczba uczestników: 987 - Liczba godzin: 1311	Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób z problemem alkoholowym (pedagogiczne, prawne, psychologiczne, psychospołeczne, rodzinne, socjalne)	Kwota: 169 050,00 Numer zadania: 001585-001-003 001585-001-004 001590-010-003	Kwota: 163 680,00 Numer zadania: 001585-001-003 001585-001-004 001590-010-003	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
		Ie.Prowadzenie terapii rodzinnych dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu.	- Liczba uczestników: 297	Prowadzenie terapii rodzinnych dla członków rodzin osób uzależnionych-liczba uczestników.	Kwota: 24 660,00 Numer zadania: 001590-010-003	Kwota: 24 660,0 Numer zadania: 001590-010-003	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
		If.Prowadzenie mediacji rodzinnych.	- Liczba uczestników: 80 - Liczba godz.: 133	Prowadzenie mediacji rodzinnych - liczba uczestników, liczba godzin zajęć.	Kwota: 16 468,00 zł Numer zadania: 001585-001-003	Kwota: 14 977,00 Numer zadania: 001585-001-003	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
		Ig. Realizacja w łódzkich szkołach oraz innych placówkach oświatowych programów profilaktyki uzależnień, w tym nakierowanych na kształtowanie i wzmacnianie czynników chroniących przed podejmowaniem zachowań ryzykownych zgodnie z filozofią profilaktyki pozytywnej (m. in. budowanie konstruktywnych interakcji społecznych, poczucia własnej wartości i skuteczności, rozwój	- Liczba zajęć realizowanych w szkołach i innych placówkach oświatowych: 35 h warsztatów - Liczba placówek: 5 - Liczba uczestników: 233	Zajęcia edukacyjne: liczba uczestników, liczba spotkań.	Kwota: 5 250,00 Numer zadania: 001590-010-003	Kwota: 5 250,00 Numer zadania: 001590-010-003	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

		zainteresowań, identyfikacji z pozytywnymi wzorami i grupami odniesienia).					
		lh. Prowadzenie usług terapeutycznych dla rodzin osób problemowo używających oraz uzależnionych od narkotyków.	- Liczba godzin: 2 686 - Liczba uczestników: 3 668	Diagnoza psychologiczna, konsultacje medyczne, sesja terapii indywidualnej, sesja terapii grupowej, sesja terapii rodzinnej. - Liczba godzin. - Liczba uczestników.	Kwota: 210 000,00 Numer zadania: 001590-012-001	Kwota: 210 000,00 Numer zadania: 001590-012-001	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
		li. Zwiększenie dostępności i skuteczności zróżnicowanych form profesjonalnej terapii uzależnień dla osób z problemem narkotykowym.	- Liczba godzin: 1337 - Liczba uczestników: 398	Diagnoza psychologiczna, poradnictwo psychologiczne, sesje terapii indywidualnej, sesje terapii grupowej. - Liczba godzin. - Liczba uczestników.	Kwota: 123 600,00 Numer zadania: 001585-001-004	Kwota: 110 000,00 Numer zadania: 001585-001-004	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
		2. Program przeciwdziałania uzależnieniom – Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałanie Narkomanii.	Liczba uczestników: uczniowie - 49 908 nauczyciele - 3 835 pozostali uczestnicy (rodzice, opiekunowie prawni) – 4 499	Zajęcia edukacyjne Zajęcia aktywizujące i profilaktyczne, zajęcia terapeutyczne, zajęcia sportowe, integrujące	Kwota 2 729 221,61 Numer zadania: 001590	Kwota 2 729 221,61 Numer zadania: 001590	Wydział Edukacji
		3. Prowadzenie jednostek specjalistycznego poradnictwa. -zadanie własne powiatu wynikające z ustawy o pomocy społecznej.	- Liczba uczestników: 515 - Liczba godzin: 1250 (w tym 53 telefonicznie, 121 w formie domowej)	poradnictwo psychologiczne, psychospołeczne, rodzinne, prawne	Kwota: 140 069,00 Numer zadania: 001588-011-001	Kwota: 140 069,00 Numer zadania: 001588-011-001	MOPS WWES/WFK
4	Wspieranie edukacji, uczestnictwa w kulturze i wypoczynku, tj.: -wspieranie edukacji i rozwoju zainteresowań (dzieci i dorosłych); -wspieranie wypoczynku i rekreacji, konstruktywnego spędzania czasu wolnego; -wspieranie udziału w kulturze;	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 1a. Prowadzenie zajęć opiekuńczych, edukacyjnych i rozwojowych oraz organizowanie różnorodnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z grup zwiększonego ryzyka w ramach profilaktyki selektywnej	- Liczba uczestników: 671	Warsztaty umiejętności psychospołecznych, konsultacje psychologiczne, porady psychologiczno - pedagogiczne, zajęcia opiekuńcze, edukacyjne i rozwojowe. - Liczba uczestników.	Kwota: 113 620,00 Numer zadania: 001585-001-003 001585-001-004	Kwota: 96 184,00 Numer zadania: 001585-001-003 001585-001-004	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

-wspieranie partycypacji społecznej; -wspieranie działań i inicjatyw informacyjnych i edukacyjnych.	Ib. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży - podopiecznych ośrodków wsparcia dziennego w okresie ferii letnich, w formie wypoczynku wyjazdowego (kolonii profilaktycznych lub obozu profilaktycznego)	- Liczba działań w ramach organizacji wypoczynku: 24 - Liczba uczestników: 135	Wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży - podopiecznych ośrodków wsparcia. - Liczba uczestników.	Kwota: 277 230,00 Numer zadania: 001585-001-003 001585-001-004	Kwota: 250 000,00 Numer zadania: 001585-001-003 001585-001-004	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	
	2.Prowadzenie placówek wsparcia dziennego.	- Liczba placówek: 27 (w tym 11 opiekuńczych i 16 opiekuńczo-specjalistycznych) - Liczba uczestników: 1 352	Zajęcia w placówkach wsparcia dziennego – zajęcia socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, organizacja czasu wolnego, pomoc w nauce, kontakt z rodzicami dzieci. Zakres zajęć dostosowany do wieku, umiejętności i potrzeb adresatów. W 2023 r. wspierano również dzieci uchodźców z terenu Ukrainy. - Liczba uczestników: 1 352	Kwota: 359 247,00 Numer zadania: 001588-001 162 979,00 001588-002 606 690,00 001590-004 899 900,00 001590-005	Kwota: 359 247,00 Numer zadania: 001588-001 162 979,00 0015889-002 606 690,00 001590-004 899 900,00 001590-005	WWES dane liczbowe/WFK MOPS	
	2a. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego R	(w tym z opiekuńczych: 540 z opiekuńczo-specjalistycznych: 812)					
	2b. Organizowanie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczo-specjalistycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym						
	2c. Organizowanie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczo-specjalistycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym R.						
	3.Realizacja projektu „Nasze światlice”-projekt zakończony w 2022 r.	-	-	-	-	-	-
4.Organizacja czasu wolnego, organizacja wypoczynku - zajęcia półkolonijne podczas ferii zimowych i wakacji, dla zorganizowanych grup z terenu miasta, Świąt Środowiskowych i Szkół Podstawowych.	Półkolonie zimowe – 2 436 uczestników; Półkolonie letnie 10 084 uczestników; Kolonie w miejscowości Grotniki – 240 uczestników	Liczba uczestników		Kwota: 1 308 932,02 Numer zadania: 000405-003 000405-002 001568-084 001574-013	Kwota: 1 176 308,98 Numer zadania: 000405-003 000405-002	Wydział Edukacji	

5	<p>Wspieranie budowania poczucia bezpieczeństwa i pomoc członkom rodzin w rozwiązywaniu problemów, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wspieranie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin -przeciwdziałanie przemocy w rodzinie -edukowanie na temat bezpieczeństwa dzieci i dorosłych (edukacja prawna, bezpieczne zachowania, unikanie zagrożeń zewnętrznych), informowanie o miejscach wsparcia -wsparcie członków rodzin przeżywających trudności życiowe. 	<p>I. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2023-2026</p> <p>Ia. Prowadzenie Oddziału Interwencji Kryzysowej - całodobowa pomoc psychologiczna dla osób w sytuacji kryzysu psychicznego, obejmującej również wsparcie w przypadku konfliktu w rodzinie oraz pomoc psychologiczną.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba interwencji: 2 182 - Liczba porad psychologicznych: 451 - Liczba zgłoszeń dot. podejrzenia stosowania przemocy: 69 	<p>Udzielanie pomocy psychologicznej, całodobowy telefon interwencyjny czynny 7 dni w tygodniu.</p>	<p>Kwota: 269 997,80 Numer zadania: 000164-001-003</p>	<p>Kwota: 269 997,80 Numer zadania: 000164-001-003</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych</p>
		<p>Ib. Zespół Interdyscyplinarny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba wszczętych procedur NK przez ZI w Łodzi: 1 629 - Liczba porad psychologicznych: - liczba postępowań dotyczących indywidualnych przypadków występowania przemocy w rodzinie: 2820 -liczba wniosków w środowiskach z małoletnimi dziećmi skierowanych do Sądu Rodzinnego, informujących o wszczęciu procedury Niebieskie Karty: 588 - liczba zawiadomień do prokuratury o występowaniu zjawiska noszącego znamiona przemocy domowej: 156 	<p>-Procedury, porady.</p>	<p>bezkosztowo</p>	<p>bezkosztowo</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny</p>
		<p>Ic. Organizowanie i prowadzenie interwencji kryzysowej w sytuacjach przemocy w rodzinie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba dyżurów: 251 - Liczba porad indywidualnych: 107 - Liczba osób korzystających z terapii indywidualnej: 75 - Liczba telefonów: 448 	<p>Pomoc psychologiczna poprzez telefon interwencyjny, porady pierwszego kontaktu, terapia, pomoc i wsparcie w wychodzeniu z sytuacji przemocy.</p>	<p>Kwota: 50 500,00 Numer zadania: 000249-001-002</p>	<p>Kwota: 50 500,00 Numer zadania: 000249-001-002</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych</p>

	2. Organizowanie i prowadzenie zróżnicowanych form poradnictwa, m.in. pedagogicznego, prawnego, psychologicznego, rodzinnego (w tym terapii rodzin w rozumieniu działań pomocy społecznej), socjalnego, mediacji rodzinnych, zajęć pedagoga/psychologa z rodziną w kryzysie.	-Liczba uczestników: 1163	Poradnictwo specjalistyczne, mediacje rodzinne, zajęcia pedagoga/psychologa z rodziną w kryzysie.	Kwota: 136 742,00 Numer zadania: 000249-001-001	Kwota: 118 000,00 z Numer zadania: 000249-001-001	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
			-	-	-	-

* W odniesieniu do zad.: 000346 podział wydatków na dzień 31.12.2023 r. na poszczególne paragrafy przedstawia się następująco: - par. 4280 – 170,00 zł; - par. 4410 – 28.158,32 zł; - par. 3020 – 23.700,00 zł; - par.4440 – 37.279,00 zł; - par. 4700 – 0,00 zł; - par. 4010 – 1.150.146,98 zł; - par. 4040 – 91.504,65 zł; - par. 4110 – 233.210,65 zł; - par.- 4120 – 25.821,17 zł; - par. 4710 – 485,42 zł.; **SUMA : 1 590 476,19 zł.**

REKOMENDACJE

Rekomenduje się kontynuowanie działań związanych ze wspieraniem rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Szczególnie pożądane są działania w zakresie:

- Wzmacniania zasobów rodzin w zakresie zwiększania kompetencji rodzicielskich i budowania świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa.
- Wzmacnianie kompetencji w zakresie komunikacji i wyrażania własnych potrzeb.
- Wzmacniania oddziaływań dotyczących radzenia sobie ze stresem, rozwoju osobistego i komunikowania bez przemocy.
- Zwiększanie wiedzy o zdrowym stylu życia.
- Podnoszenie wiedzy w zakresie budowania zasobów finansowych rodzin i wychodzenia z zadłużeń finansowych.
- Podnoszenia kwalifikacji i kompetencji kadr.